HARMONIA,

SUBSIDIA, NEXUS, ET AFFINITAS THEOREMATUM MEDICORUM CUM DISCIPLINIS ALTIORIBUS DEMONSTRATA

IN SOLENNI INAUGURATIONE

DOCTORALI

AD MOREM MAJORUM

à

Perilluſtri, Prænobilibus, Expertiſſimis, ac Celeberrimis Dominis

PETRO WILHELMO JOSEPHO DE GINETTI

Monaſterio-Eiffliaco, Anatomes, ac Inſtitutionum Medicarum Profeſſore publico ac ordinario,

JOANNE WILHELMO HEIS

Medicinæ Hippocraticæ Profeſſore publico,

MATTHIA JOSEPHO MEYER

Praxeos Medicæ & Artis obſtetriciæ Profeſſore publico ac ordinario,

FRANCISCO STEPHANO SCHUIRMANN

Rei Herbariæ Officinalis Profeſſore publico,

AGRIPPINATIBUS

MEDICINÆ LICENTIATIS

IN ALMA PONTIFICIA, ET CÆSAREA UNIVERSITATE UBIO-AGRIPPINENSI

CURANTE

Celeberrimo, Expertiſſimo, Præſtantiſſimoque Domino

JOANNE GEORGIO MENN

Medicinæ Doctore, Materiæ Medicæ ac Chemiæ Profeſſore publico, ordinario, primario, Collegii Profeſſorum Medicorum Præſide, ac Promotore perpetuo, p. t. Decano.

Ad Diem XXII. Aprilis MDCCLXXIX.

TYPIS ACADEMICIS.

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

REVERENDISSIME, MAGNIFICENTISSIME,

Perilluſtres, Generoſi, Strenui, Ampliſſimi, Eximii, Sapientiſſimi, Conſultiſſimi, Clariſſimi, Expertiſſimi, Celeberrimi, Subtiliſſimi, Doctiſſimi, Plurimùm Reverendi, Religioſi, Ornatiſſimi perquàm Eruditi D., Dni o. O. Auditores ſplendidiſſimi, Spectatores, Fautores honorandiſſimi.

Auguſta vobis Spectacula Aprilis exhibet, audiiſtis Feſtos Tubarum, Tympanorumque ſtrepitus, videtis depoſita hìc jacere ſerta, & laureas, hos ipſos Paleſtræ hujus parietes, & ſubſellia quaſi tripudiare, lætiùsque ſuo in amictu, & ornatu ridere conſpicitis, ad pompam & plauſum conſpirant omnia, & quorſum hæc ſingula? Conſiſtunt hìc, ut coram videtis, in hoc aditu laudis, in hoc gloriæ Theatro quatuor lectiſſimi, laudatiſſimique Pugiles, in omni certamine quovis periculo invicti, quos meritis decorare ſertis *Hygiene* hodie aggreditur, meritis inquam; applauſere enim iis non ſemel Viennenſium, Monſpelienſium, Argentinenſium, Duisburgenſium, Marburgenſium, Colonienſium Univerſitates, Duſſellani, & Bonnenſis Medicorum Collegii Antiſtites, illosque ægerrimè ſuo è gremio avelli paſſi ſunt. Et geſtiiſſent ſanè medicâ Daphnide coronare hos Heroës, niſi nobis reſervata fuiſſent hæc otia.

Nôrant illæ, quantum laboraſſent, quantum ſudaſſent, imo quantum acerrimâ de hyeme alſiſſent, quantum frixiſſent tædioſos inter & nauſeoſos labores, æſtuante tamen ſemper fervore; nôrant, quam avidè Regna, Provincias, & Flumina, Montes & Valles peragraſſent, dum profuſiſſima Scientiæ Medicæ Regna percurrêre, mille pericula, labores Herculeos exantlârunt; arduum quippe, difficile, herculeum opus eſt, pro rei dignitate in hoc ſtudio verſari; Etenim Ars Apollinea diverſis circa idem objectum diverſimodè verſantibus ſcientiis tanquam membris tandem coaleſcit,

membra hæc primaria ſunt: Phyſica, Hiſtoria naturalis, Matheſis, Anatome, Phyſiologia, Pathologia, Semeologia, Therapæa, Materia medica, Chirurgia, Botanice, Chemia, Medicina forenſis, & non minima Theologiæ moralis, & naturalis pars.

Siquis velit omnes Studii medici anfractus, connexiones, & affinitates cum aliis altioribus diſciplinis pro rerum dignitate perſcrutari, inveniet Encyclopediam quandam inter omnes, ſine qua nulla in ſuis principiis, & eorum applicationé firma, certa, tuta, & ſtabilis exiſtere poteſt; id quanquam pro eâ, quæ vobis eſt perſpicaciâ abundè cognoſcatis, lubens tamen mecum decrevit Neo-inaugurandus invictorum Heröum Quaternio, ut hâc horâ conciſis orationibus amicum & neceſſarium eſſe altiorum Scientiarum cum Medicinâ connubium palam evincat.

PRIMUS itaque Laureæ Doctoralis Candidatus longo ac felici Artis uſu jam Celeberrimus, exponat amiciſſimum eſſe hiſtoriæ naturalis ac Matheſeos cum Medicinâ connubium.

Lubens ſubeo demandatam mihi Provinciam; ſi de ullâ, quotquot dantur, Scientiarum & Artium dici poſſit, quod utile miſcendo dulci omne punctum tulerit, id certè de Hiſtoria naturali valet, quæ Naturæ Biblia, in qua ſive combinationes univerſales, aut diſpoſitiones ſingulares conſiderare, ſive pulchritudines, & venuſtates individuas examinare libuerit, omne, quod occurrit, arridet & inſtruit, plena hìc omnia, elegante picturâ, exactiſſimâ proportione, utilitate infinitâ, divinam teſtantur providentiam.

Singula, queis ambimur, corpora tam immenſæ molis, quàm minimæ, Elephas æquè ac exiliſſimum inſectum, vaſtiſſimæ molis arbores, quam minutiſſima mucoris planta, excelliſſima petra, quam arenæ mica veritates docent & inſtruunt; loquuntur omnia, ſermocinatur ſtructura, differit exiſtendi ratio, & determinata eorum ad certos fines inclinatio clamat omnipotentem ſummi Conditoris bonitatem.

Divinum illud naturæ ſtudium id totum complectitur, quod halitu Altiſſimi factum eſt, cœlum, meteora, aërem, terram, ignem, & aquam, ac quidquid in hiſce movetur, aut quieſcit, omnes globi habitabilis, hoſpites, aëris incolas, marium populum. Eſt ergo objectum Hiſtoriæ naturalis æquè latè patens, quam natura

tura ipſa, præbetque plurimarum tam Scientiarum, quàm Artium verum, ditiſſimumque promptuarium, è quo earum quælibet propriam ſibi eligit, & eruit materiem, ſub- & objecta colligit.

Scientias igitur omnes, & artes quodam ad hiſtoriam naturalem vinculo copulari palam eſt, cognitionis tamen hujus cum reliquis non æquè arctum eſſe vinculum, quàm cum Medicinâ me ſufficienter demonſtrâſſe judico, ſi & ortum earum quaſi ſimultaneum, infantiam, fata communia, modum creſcendi, mutua ſuffragia, reciprocum utriusque ad alteram nexum breviter deduxero.

Hiſtoria docet, Medicinam communi cum reliquis Artibus & Scientiis fato, tenuiſſimâ pullulaſſe origine, illamque Græcorum, & Ægyptiorum fuiſſe ſimpliciſſimam; idem & Hiſtoriæ naturali obtigiſſe nemo dubitaverit, cui & prima hujus germina mecum proſequi non diſplicuerit.

Natura ab ipsâ ſui creatione extitit omnium rerum ſine culturâ fœcundiſſima, omni creaturæ ubertim ſufficiens mater, ut adeo primi hujus ævi homines omnibus abundantes, ſolos & ſimplices rerum creatarum contemplatores, non obſervatores egiſſe videantur, donec & hominum, & animalium copiis liberali naturæ fœcunditate multiplicatis, quod alma tellus ſponte largiebatur, neo-populo minus ſuffecturum prævideretur, neglectique hucusque agri culturam exigerent; ipſa nunc neceſſitas mortales cogere inchoabat, ad ſingula accuratius attendere, notare ea, ex quibus aliqua in univerſum poſſet redundare utilitas, rerum proprietates proximius rimari, earundemque multiplicandarum ordinem, & rationem obſervare, & (cum morbi, coætanea mortalibus flagella, ſanitatem impugnarent acriùs) remedia quærere, noxia à ſalubribus ſecernere.

Cum vero nec rerum ſingulares proprietates, propagandi modum, & utilitates, nec remediorum vires, nec morborum naturam à priori noſſe datum eſſet, plurima hinc fortuito ſolum caſu, ex naturalibus inſtinctibus & eventibus haud præviſis diſcenda erant; fontes ex quibus & Medicina, & Hiſtoria naturalis communi commodo ſuas hauſerunt aquas. Ita didicerunt homines aquam frigidam omnium potulentorum innocentiſſimum, exæſtuanti corpori ingeſtam, pleuritidis & mortis cauſam fuiſſe.

 Cairi

Cairi incolis ſolâ experientiâ conſtitit, peſtem eâ die deſinere, quâ Nilus agros inundat.

Ita caſus merè fortuitus docuit vim Scordii antiſepticam, cum adverteretur, cadavera militum in acie cæſorum, quæ prope Scordium jacebant, minus longè putruiſſe, quam alia.

Vim Hellebori à Capris didicit Melampus. Ita vim graminis ſolventem in obſtructionibus viſcerum, in calculis bilioſis ex animalibus didicimus, quæ dum hyemali tempore ſicco fœno in ſtabulis paſcuntur, infarcta plerumque & calculoſa lanionibus viſcera exhibent; recente vero gramine liberis in paſcuis nutrita, viſcera ſaniſſima recuperant. Quam in rem ingenioſe Plinius pronunciavit, dicens: *pudendum rurſus, omnia animalia, quæ ſunt ſalutaria ipſis, noſſe, præter hominem*, quin ſi huic Authori fides, etiam venæſectionem & clyſmatum uſum ab animalibus edoctos eſſe homines dicas; *ait enim Lib. VIII. Cap.* 26. Hippopotamus in quadam medendi parte etiam magiſter extitit, aſſidua namque ſatietate obeſus, exit in Littus, recentes arundinum cæſuras ſpeculatus: atque ubi acutiſſimam vidit ſtirpem, imprimens corpus, venam quandam in crure vulnerat, atque ita profluvio ſanguinis morbidum alias corpus exonerat, & plagam limo rurſus obducit. *Et Cap.* 27. de Ibide ave, quæ clyſmatibus faciendis inſtituerit homines, ſic habet: ſimile quiddam & volucris in Ægypto monſtravit, quæ vocatur Ibis: roſtri aduncitate per eam partem ſe perluens, quâ reddi ciborum onera maximè ſalubre eſt.

Miſſis Plinianis, an non quotidie videmus, canes & feles, nimiâ colluvie, & indigeſtis alimentis oppleta ubi ſentiunt viſcera, per ſeceſſum & vomitum moleſtam illam ſaburram canini graminis eſu excutere. Anates, & Anſeres, quæ ſolida ſemina devorant, neque tamen firmiſſimum nactæ ventriculum, devorare lapillos, qui dentium vicario officio functi duriorem cibum ſubigunt.

Sic Medicina ex caſibus fortuitis, & inſtinctibus ſua didicit, ſic hiſtoria naturalis; quis enim leporem docuit canem minimum; non cornubus formidabilem cervum; pullos milvum; non pavonem timere; quis de animalium inimicitia, eorum venationibus, bellis, cogitaſſet unquam? quis in vili glebâ aurum & metalla, quis in minimo ſeminis granulo totam latére plantam ſuppoſuiſſet, niſi caſus fortuitò oborti

orti id docuiſſent naturalis Hiſtoriæ amatorem? Quid in animalium Hiſtoriâ præter inſtinctuum ſparſim obſervatorum, & collectorum deſcriptionem? imo ſi (quidquid de virtutibus, utilitatibus, & proprietatibus rerum in utraque amicarum hiſtoria naturali, & Medicina habetur) primam ſui originem ex dictis fontibus hauſiſſe dicerem, me non erràſſe judico.

Aſt uti mens hominis in ſphærâ inſtinctuum (brutorum animalium ſorte) quioscere refugit, utpote quæ ſoli præſenti tempori proſpicit, ſed memor præteriti, conſcia præſentis, ex comparatione notarum, futurum etiam attingere conatur. Ita nec medicina, nec hiſtoria naturalis anguſtis hiſce cancellis concluſæ diutius hærere poterant, ſed campum floridiorem nactæ novæ culturæ flores legebant in experimentorum memoriâ, deſcriptionibus rudioribus obſervatorum, analogiis his ſuperſtructis, inciſionibus vivorum animalium, cadaverum inſpectionibus, & omnibus ambientibus penitius perſpectis; acceſſit inde major utrique perfectio quidem, ſed vix ad Plinii, & Ptolomæi tempora provecta, queis Septentrio agmina barbarorum in orbem cultiorem effundebat, qui ſcientias & artes deleverunt; feroces enim populi ignotas ſibi diſciplinas contemnentes, diſſipabant ſcholas, inflammabant cum ipſis urbibus bibliothecas.

Infelici hoc ævo mortales de vitâ ſolliciti ad ornamenta ſapientiæ deſierunt aspirare, tunc præter gladium magni nihil, in eo ſola, & una ſcientia.

Factum hinc, ut non librorum ſolum penuriâ, ſed quietis, æmulationis, & exemplorum defectu ignorantia inſurgeret in omni genere deterrima.

Sæculo nono Hiſpania, in quam artes humaniores confugerant, à Saracenis, Africanis ſubacta eſt, atque tunc quidem, partâ victoriis pace fruens gens alioquin ingenioſa paulatim libros Græcorùm didicit evolvere: Arabice tunc loqui cœperunt Hippocrates, Ariſtoteles, Galenus; & gens univerſa circa annum milleſimum ita literarum amore exarſit, ut in urbe Marocco conderetur ſchola inſignis, publico ſumptu alerentur ſtudioſi, bibliotheca colligeretur, tantâ cupiditate, ut Rex ipſe, & Pontifex lectionibus præſidere non haberet dedecori.

Tunc vero alioquin ſubtilis, & meditabunda Arabum gens, nimis ſubtilia Galeni ſyſtemata ita acuta reddidit, ut mentes hominum, rerum oblitæ, circa

meras

meras ideas verſarentur, abſtractosque conceptus. Interim ſpinoſa hæc Arabum philoſophia fimbrias ſuas in Italiam, Siciliam, Hiſpaniam, & Africam extendebat, ſcholæ ejus maxime in Regno Neapolitano, aliisque locis erectæ celebrabantur, dum cum medicina naturæ hiſtoria omnino neglecta languebat, & ſic nobile hoc ſororum par, quod ſociali creverat augmento, ſociali fato fere extinctum fuiſſet, niſi novi defenſores Athletæ, nova lumina, Harvæus, Malpighius, Newton, Grevv, Lœwenhoeck, Schwammerdam, & plures alii in auxilium inſurrexiſſent.

Mirum, quantum fortunatum hujus ſæculi initium ſtudium hiſtoriæ naturalis, & medicinæ erexerit, formaverit, & condecoraverit; ab exoptato hocce tempore vires unitæ academiarum, & ſocietatum ſcientificarum. Reaumuri, Linnæi, Buffonii, Boerhaavii, Liſteri, Juſſieu, Duhamelii, Swietenii, Halleri, & multorum aliorum Naturaliſtarum, & Medicorum illuſtrium, plurima eaque conſiderabilia detexerunt, & obſervarunt, de quibus ne quidem ſomniaverat antiquitas, quibus caruerant, modo ornantur medicina & hiſtoria naturalis; hâc epocha ſub manibus ſcientificorum, celeberrimorumque virorum, plurimum perfectionis adepta chimia, à cujus ignibus multam lucem, & medicinæ, & hiſtoriæ naturali affulſiſſe certum eſt; chimia enim verſatur circa analyſin corporum, quorum proprietates deſcribit hiſtoria naturalis; utilitates experitur Ars medica. Ut autem amicum utriuſque connubium elucescat, quam intertexta, & intermixta ſint mutua earum auxilia, & neceſſitates reciprocæ, deducere conabor. Non vaſtum illud naturæ luxuriantis, & indefinitæ imperium perluſtraturus, ſed terna, quæ nos proxime ambiunt naturæ regna animale, vegetabile, & foſſile, aquam additurus & aërem, omni poſſibili celeritate percurſurus.

Quanta, & quam multa fertiliſſimum animalium regnum, medicinæ non ſuppeditat, & pluribus artibus commoda, & neceſſaria? quorum exactam notitiam pandit hiſtoria naturalis, è quâ ſingulæ artes, & ſcientiæ, quæ ſuæ ſunt utilitatis, excerpunt. Sic hiſtoria naturalis, & vituperio & laude dignum, notiſſimum aſinum, capram diverſicolorem, vivax, laſcivum, vagabundum animal; vaccam œconomiæ campeſtris fulcrum deſcribit.

Medicina lac aſininum tenuitate, & ſaporis dulcedine ad humanum propius accedere; caprinum proxime ſuccedere; ſpiſſius eſſe vaccinum, experta diverſis uſibus impendit. Illa Amphybium (in deſertis maxime) ſociabile, perquam induſtrium architectum, republicanum animal, Fibrum, miroſque ejus inſtinctus pingit; hæc ex inguinibus deglubit amarum, nauſeoſum, fœtidum, ad uſus Medicos perquam utile caſtoreum.

Felium Zibethinarum agilitatem, venationem, habitationes & mores obſervat illa; dum hæc ex ſpeciali marſupio ſurripit pretioſum Zibethum.

Illa dat hiſtoriam Gazellarum, Antilopum, moſchiferorum animalium, eorumque ſpecies diſtinguit; hæc ex ventrali eorum veſiculâ odoratiſſimum moſchum colligit.

Illa viperam, viviparam, venenato dente horridam noſcere, & à minus nocente colubro oviparo diſtinguere docet; hæc totam in medicamen convertit.

Cantharidum veſicantium prolixam illa tribuit deſcriptionem, & characteriſticam à reliquis ſpeciebus minus uſualibus differentiam; corpori humano applicatas mira præſtare gaudet medicina.

Loricati millepedum inſecti indolem & mores hiſtoriæ naturali debemus; virtutes medicinæ. Illa Arteriotomæ hirudinis innocuam ſpeciem pingendo, ab ea (cujus morſus venenum habet) utiliſſime dirimit, hanc creberrimo uſu probatam variis in morbis non ſine fructu applicat medicina. Mirificam maximè ſolertis, & laborioſæ Apum reipublicæ œconomiam enarrat illa; medicina laborum fructus, propolim, mel, & ceram ſeligit, ſuiſque uſibus accommodat.

Ultra limites propoſitos exſpatiarer, ſi innumera, quæ huc recenſeri poſſent, quæ ex hiſtoria naturali in medicinam emanant commoda, ultro proſequi vellem; ſed & ſua illi ubertim reddidit medicina.

Manca certe fuiſſet naturæ hiſtoria, ſi Præſidem ejus, & Dominum, quæque ejus conſervationem concernunt, non complecteretur, cum omnia propter hominem creata eſſe, credendum ſit.

Magnum hoc, & utiliſſimum momentum medicina experiundo compilavit, eo-

que

que hiſtoriæ naturali complementum addidit. Quanta in animali regno, magnum illud & inevitabile artis medicæ fundamentum Anatomia, tam in hominibus, quam in brutis inſtituta non contulit? Hac enim duce excellens Medicorum par, alter Britaniæ decus æternum *Harvæus*, alter Italiæ ocellus *Malpighius*, totum hoc regnum quaſi reformavit, dum primus præteritis latentem ſæculis, ſanguinis, & humorum circuitum anatomica & hominum, & animalium luſtratione invictis demonſtraret documentis. Hic, dum mira induſtria, Dedaleæ Pulmonum, & viscerum ſtructuræ ambages reſolveret, liquorum ſemitas, & ſpirituum rivos ſolus fere indicaret; tacendo attentos ſubſecutorum anatomicorum labores; plurimosque in utramque amicam inde natos fructus, quarum meſſem recentiores, & hiſtoriæ naturalis, & medicinæ amatores ſpeciali brachio colligunt, mirantur, & uſurpant.

En reciprocam in Zoologicis ambarum amicitiam & connubium. Quam innumera ſuæ claſſis, & prolis non offerunt amœna regni vegetabilis viridaria? dum materiam medicam diverſarum virtutum radicibus, foliis, ſummitatibus, turionibus, floribus, ſeminibus ſaluberrimis exornant; nucleos, baccas, fructus, pulpas varias, & cortices porrigunt, ligna diverſa, viscos, gummata, reſinas & plura alia divite copiæ cornu funduut.

Hæc vegetabilium penus vitæ pabula, benigna medicamina, ſed venena itidem præſentiſſima promit, quorum characteres ſola docet hiſtoria naturalis: quis autem imperitus medicamina ſimplicia, bona à pravis, ſincera & genuina ab adulteratis, factitiis, aut enervatis internoscere, imo vel etiam cavere poterit, ne ipſi quid pro quo exhibeatur?

Cicutæ, phellandrii, apii paluſtris, aliarumque umbellatarum acrimoniam intendi, in humidis dum creſcunt; illarum econtra vim deleteriam in ſiccioribus ita imminui, ut dulces planè evadant, & edules, quis niſi hiſtoriæ naturalis peritus didicerit.

Quæ alia ſcientia lethalem cicutam à ſalutari petroſelino, à decantatis Hellebori radicibus exitiale Aconitum, aut urentem flavæ Iridis ſtirpem ab utiliſſimo Acoro diſtinguet?

Neglectui culturæ divini hujus ſtudii, magna ex parte imputandum, quod indigena

gena pleraque nos lateant medicamina, eaque ad endemios nobis morbos ex remotiſſimis orbis plagis petere debeamus; cum tamen, ut quælibet Regio ſuos patitur morbos, ita & ſua proferre remedia, conſtantem à ſapientiſſimo Creatore Naturæ Analogiam rimantibus divinari liceat: videmus enim ſummam numinis providentiam pluribus Regionibus, ad ſuos morbos, ſuas non tantum dediſſe plantas, verum & quodlibet anni tempus ejusdem etiam Regionis, eas producere, quæ morbis à tempeſtate mutata oriundis optime conveniunt. Sic Arctico Polo ſubjacentes pleræque Regiones ſcorbutum generant, & omnes fere quas habent Rupes, herba cochlearia intermiſta, acetoſa ornatas, ſi non obtectas gerunt. Lapponia Regio nec ſcorbutum, nec cochleariam novit. Meridionalis America intermittentium febrium omnium feraciſſima, maximum harum domitorem profert corticem, cui Peruviana Nomen dedit Regio. Aduſta Africæ Æthiopia inter alia Tamarindos fert, ut æſtuantia illa habitantes loca haberent, unde calore illo urente inflammati ſanguinis fervorem compeſcerent. Noſtris in Regionibus ver herbas producit antiſcorbuticas potiſſimum, & ſaponaceas, ad tædioſæ hyemis languore lentos & inſpiſſatos humores ſolvendos; æſtas fructus fert antiphlogiſticos præcipue morbis calidis, & ex putredine oriundis nobis hoc tempore frequentibus oppoſitos; Autumnus præcipue herbas & fructus maturat aromatico-ſaponaceas, ut autumnale & hyemale frigus indeque metuendi pellerentur morbi.

Tertium minerale ſcilicet Regnum ſuccinctâ brevitate luſtrabo. Fœcunda quidem & in hoc regno natura, plurima tamen chemicâ egent Encheireſi, qua corporum interiora penetrari, decomponi, analizari, indeque proprietates & chemicæ & medicæ inveniri queant, ſuas tamen, & ex hoc utilitates promit medicina.

Ex argento Lunam hydragogam, igneum gehennæ lapidem &c. totum medicamentoſum aperitivum, & roborans ferrum; refrigerans, exſiccans, repellens, & adſtringens Plumbum; antivenereum & antihelminticum Mercurium; antimonium, & ejus præparata, ſulphura, tincturas, & multa alia energica medicamina, quæ in applicatione cautelas, adeoque præciſam ſui notitiam exigunt ex unica Naturæ hiſtoria petendam, & exſpectandam.

Sed non acquievit in medicaminum deſcriptione ſola benigna naturæ hiſtoria,

largitur

largitur ultro eorum, ſine quibus vita hominis ſubſiſtere nequit hiſtorias aëris, potulentorum & alimentorum.

Aër fluidum illud mobile, quod continuo reſpiramus, quo ambimur, uti chaos rerum omnium volatilium, quæ ex vegetabili, animali, foſſilique regno jugiter exhalant, exhibet; ita naturæ noſtræ interdum proficuus non horum ſolum ratione, non raro quoque noxius, imo peſtifer fieri poteſt. Sed & ipſe non ſat renovatus, non motus, corruptus nocet.

Quid ſylvæ in Græciâ conflagratæ; in ſurinamenſi colonia cæſæ & deletæ; in Guinea è contrario plantatæ ac cultæ; armatis in navibus, Noſocomiis ventilationes, aliisque in locis alii aëris qualitates mutandi modi, ad ſalubritatem contulerint ex naturali ſola aëris hiſtoria depromi poteſt.

Alimentis quoque & potulentis carere non poteſt homo, ita enim factum eſt corpus humanum, ut propriis ſeſe ipſum deſtrueret actionibus, niſi blando reficeretur nutrimento; dumque per motum ipſum, quo vita ſuſtinetur, & viget, humores acres fiunt, & depravati, certam corpori ruinam inferrent, niſi blando potu acrimonia dilueretur.

Alimentorum abundantiam bina naturæ regna, animale & vegetabile, ubertim largiuntur uſu comprobata. Nec in potulentis deficit natura, quorum vero noxas & commoda uti & creatarum, quotquot demum ſunt, rerum hominem cingentium, eique ſociarum naturam, & peculiares dotes, non mentis acutiſſimæ etiam ſpeculationibus, neque luxuriantis ingenii viribus detegi, ſed ex ipſo naturæ libro ſolo, fidiſſimâ hiſtoriâ naturali magiſtrâ poſſe ediſci, quilibet judicare poterit.

Solius naturæ librum evolvendo, hac ſola ductrice, hujus indeſeſſus cultor, immortale noſtri ævi decus, & futurorum admiratio *Boerhaavius* exſuperavit omnes, & hanc premens viam, alios omnes, quotquot ante illum medicinæ operam dederunt unquam, longe poſt ſe reliquit, ita ut verus medicinæ reformator dici mereatur: huic enim viro, naturæ & hiſtoriæ naturalis verè ſtudioſo, inprimis debemus, quod vitæ & ſanitatis naturam & cauſas perſpiciamus, veras functionum rationes intelligamus, quod morborum veras notiones, medica-

minum

minum vires inſitas, verorum & efficacium notitiam, & à terribili ambagum labyrintho repurgatæ medicinæ facilem habeamus ſimplicitatem.

Hiſtoriæ itaque naturalis cum medicinâ non vanum ſpeculatorium aut expetitum, ſed amicum verum, neceſſarium, connubiale eſſe conſortium me ſufficienter demonſtraſſe confido, quod erat primum thematis reſolvendi punctum.

Altera penſi propoſiti pars demonſtrandum exigit amicum medicinæ cum matheſi connubium; ſtrictiſſimum illud eſſe, & indiſſolubile brevibus evincere contendam.

Univerſæ medicinæ ſcopus eſt, aut vitam conſervare ſanam, aut ægram priſtinæ reſtituere ſalubritati; ſanitatem igitur noviſſe eum oportet, qui receſſum ab eâ, id eſt morbum indagare, perſpicere cogitat & metiri; hunc Pathologia, illam exponit Phyſiologia, hæc ſolidiſſima quidem medicinæ fundamenta ſubſternit, ſed & ſua ex aliis diſciplinis (quarum proinde notitiam præviam requirit) mutuatur, ita præter exactam Anatomiæ ſcientiam, cognitas ſupponit ex phyſicis generales & particulares corporum proprietates, leges motûs, gravitatis, attractionis, elaſticitatis, inertiæ, electricitatis; fluida enim & ſolida noſtri corporis uti generales aliorum corporum proprietates habent, ita iisdemque motûs legibus ſubjici palam eſt; Noſcenda ergo omnia ea, & in medicina applicanda, quæ Phyſici de generalibus corporum attributis demonſtrant. Quis intelliget arteriarum actiones, niſi noverit leges corporum elaſticorum? quis phœnomena in corpore humano obvia (à generalibus qualitatibus ſolis deducenda) ſine prævia attributorum generalium notitiâ concipiet? oportere igitur phyſicam medicinæ non utiliter tantum, ſed neceſſario jungi, imo ipſam medicinam potiſſima ſui parte non eſſe niſi corporis humani phyſicam aſſerere audeo.

Præter phyſicam ſupponit & phyſiologia virium motricium diverſa momenta ex mechanicis; plurimæ enim dantur in corpore noſtro machinæ, quæ & mechanicis reguntur legibus, tota namque earum vis in eo, quem producunt motu, ſita eſt, eumque ſecundum leges mechanices univerſales fieri videmus.

Fulcimenta & *Columnas*, toti corpori pedes extremi & tibiarum oſſa; capiti & partibus annexis, ſpina dorſi ſuppeditant; muſculo glutæo trochanter major,

iliaco interno ſinus oſſis ileum, tibiæ extenſoribus patella, oſſium articuli, oſſa ſeſamoidea, olecrana, tot *Hypomochlia* præbent. Quotquot ſunt oſſa longa muſculis longis appenſa, *Vectes*; & quidem homodromos, ut maſſeter, aut heterodromos, ut Sterno-maſtoideus & extenſores genuum, exhibent. Dentes inciſores in lineam ſcindentem, & canini in apicem terminati, dant *cuneos*. Annulus pro musculo ſuperiore oculi, ſinus ſub hamulo pterygoideo pro circumflexo palati, ligamenta manuum & pedum annularia, pro tendinibus ſub his coercitis, *Trochlearum* officio funguntur.

An non in homine omnes musculorum tendines veri *Funes*? dum id in corpore humano præſtant, quod in mechanicis chordæ.

Ut *præla* agunt maxillæ incredibili vi ſibi appreſſæ, cibos & præduros nucleos conterentes; diaphragma cum muſculis abdominalibus, queis contra ſe mutuo agentibus, viſcera abdominalia premuntur, preſſione certè utili, qua ſanguinis venoſi reditus, Chyli iter, alvi & urinæ excretio, partus ipſe promoventur.

Enumerata & plura alia in corpore inſtrumenta demonſtrat anatome, demonſtrat eadem horum firmitatem, ſitum, nexum, figuram, nullatenus autem proprietatem & uſum. Soli Mechanici ſolum objectum hic agnoſcunt, neque aliud in toto, quà ſolidum eſt, corpore quidquam datur.

Illi ergo ſoli audiendi, horum effata ſolum conſulenda, eorum principia ſolum imploranda, horum methodus ſolum adhibenda, ubi de effectu organi perſpecti quæritur, ſola erit firma, quæ à perito in his magiſtro profertur demonſtratio.

Perſpectas ultro ſupponit Phyſiologia leges fluidorum, ſeu ſtagnantium, ſeu per tubos fluentium, ex hydraulicis, hydroſtaticis.

Illa Matheſeos pars, quæ generales omnium fluidorum proprietates conſiderat, Hydroſtatica vocatur.

Uti adeò humores corporis noſtri generalibus his gaudent proprietatibus, æque ac omnia alia fluida, aqua, vinum, ſpiritus vini &c. Ita quidquid de gravitate fluidorum, de minutie particularum, harum mobilitate, elaſticitate, & figura dicit hydroſtatica, id etiam de noſtri corporis fluidis valebit; unde & ex hujus regulis attributa fluidorum noſtrorum explicanda erunt & cognoſcenda.

Hydrau-

Hydraulica illa ſcientia dicitur, quæ leges docet, fluidorumque per canales definitos motorum phœnomena explicat, ſed fluida corporis noſtri moventur per canales, & quidem determinatæ figuræ, eſt ergo corpus noſtrum vera machina hydraulica, in qua non interrupto motu, maxima celeritate, in circulum eunt, redeuntque diverſi humores, nec & ſua ipſi deſunt inſtrumenta, cor vera antlia ſanguinem ſuis cavitatibus receptum, vi maxima per canales arterioſos projicit, ad diſſitiſſimas partes, dum valvulæ cordis arteriarum æque ac venarum ejus regreſſum impediunt, hæ adeoque eundem prorſus in noſtro corpore, quem in machinis hydraulicis uſum præſtant. Antliæ huic duplici bini appenduntur canales conici, elaſtici, inflexi, ita diviſi, & ſubdiviſi, ut demum præ tenuitate viſus aciem fugiant, nec ulla vel minima corporis particula ſuperſit, quæ non vecto ab his vitali liquido irrigetur. Quos deſcripſi canales, arterias eſſe, quilibet videt, quarum ſcientia cognitionem ferè totius corporis involvit; ex his naſcuntur tubi cylindrici, arcti adeo, ut rubras cruoris ſphæras, tenuioribus tantum; & excoloribus ſanguinis partibus admiſſis, repellant.

En *cribra*, en *filtra*! eædem rurſus arteriæ truncos, vaſis lymphaticis ampliores, craſſiores, rubrumque ſanguinem ſero liquidiori orbatum vehentes recto decurſu porrigunt. Ecce venarum genuinam originem, quarum anguſtam primo cavitatem mox ampliavit affuſa undique nova per laterales fiſtulas liquidi venoſi, lymphaticique moles; ut modo venæ, novo arterioſo ſimilem, eique ad vertices oppoſitum conum repræſentent, & novam antliam valvuloſam, quæ ſanguinem, & reliquos humores contra propriam eorum gravitatem, ſurſum movet, ventriculo cordis dextro reinſundendos.

Leges igitur ſtaticæ, hydroſtaticæ, hydraulicæ, & quidquid ad mechanicam pertinet, Medico ſcitu neceſſarias eſſe palam eſt. Nihilominus tamen hæc omnia ſufficiunt, omnes enim hæ demonſtrationes eo ſolum collimant, ut generales & communes omnibus fluidis proprietates, actiones & paſſiones exponant, non vero peculiares, quæ fluidis & ſolidis humanis tantum conveniunt; alio hinc experimentorum genere deſuper imbutum eſſe Medicum oportet, quæ ſingulorum noſtrorum humorum, & ſolidarum partium doceant indolem; ſpecialibus enim gaudent proprietatibus, quæ aliis in fluidis non reperiuntur, adeoque ex generalibus fluidorum attributis repeti non poſſunt; quantum enim non differt ſanguis ab omni alio fluido?

fluido? hic à Bile, Bilis à Lympha? &c. Hinc omnino præter generalia illa phyſicis iterum & chemicis experimentis opus eſt, per quæ peculiaria corporum attributa innoteſcant.

Demum Medicina ſupponit præcognitas Leges reflexionis, refractionis materiæ luminoſæ ex catoptricis, dioptricis, & leges aëris ſonori ex phonurgicis. Quis enim catoptricam & dioptricam ignorans luminis vias, refractiones, reflexiones, quis tot objectorum viſibilium coloratos penicillos, diſperſorum collectiones, eorumque in retinâ picturas, quis viſionem capiet, ejusque modificationes? non hæc oculus ipſe, non ſimplex illa corneæ figura, non aqua, qua turgere oculum docet diſſectio, non lentis cryſtallinæ, non vitrei humoris determinata ſuperficies, non definita ſpiſſitudo docebunt.

Quid auris externi helices, quid meatûs Auditorii arctior & inflexa, in medio, latior ad utrum extremum via facit ad exceptionem & directionem Radii ſonori? conſideremus membranæ tympani tenuitatem, figuram ejus ellypticam, verſus interiora oſſis Petræ convexam, hujus mutabilem in varias curvaturæ figuras formam ope affixi ſuoque malleoli muſculo agitati, quis effectus conſtantiſſimæ hujus tamque operoſæ fabricæ? quæ Dedalei Labyrinthi, Conchæ, Veſtibuli, duplicis in Cochlia turbinata ſpiræ, foraminis ovalis & rotundi, tot miraculorum Mechanicorum ratio & uſus? ſine profunda phonurgiæ ſcientia, ſine Mechanica, ſine ſoni natura, auditum nec capi, nec explicari poſſe, audacter affirmo.

Hæc autem vera eſſe & uſum habere matheſin in medicinâ theoreticâ quisqne fatebitur; parum tamen bonæ frugis practicæ afferre pervulgata objicitur querela.

Quæ quidem ſpecioſa hac diſtinctione prolata, quomodo conſiſtere queant, non video. Neque enim aliam hos intelligere theoriam credo, niſi eam, quæ ex proximis cauſis clarè docet, quæ ſani hominis vita ſit. Quod ſi, ut opportet, admittitur, ſequetur, ſcientiam hanc noſcendis, curandisque morbis auxilia ſuppeditare optima. Cauſas enim, qui rectè novit perfectæ ſanitatis, ille quoties hæ deficiunt, egregie ipſius defectus, id eſt morbi originem, rationemque comprehendet, qui autem cauſam ægritudinis proximam clariſſime vidit, maximè is idoneus, qui ei occurrat, eſt habendus.

Eodem

Eodem ſcilicet modo ſe res habet ac in horologio, cujus, ſi deviat index, errores imperitus notare, at corrigere ex arte nemo poteſt, niſi ille, qui requiſitæ ſtructuræ gnarus, vitia partium, hinc & remedia invenit, ita nulla lucis ſcintilla in theoria medica micat, ad quam in facienda Medicina, facem accendere non poſſit rei peritus Artifex.

Adeoque qui Matheſeos in ſpeculatione utilitatem concedunt, illi ejus in uſu præſtantiam fateri debebunt, & neceſſarium, & amicum, quod demonſtrandum erat, Matheſeos cum Medicina connubium agnoſcere.

Nitide, eleganter, magiſtraliter docuiſti, Vir Perilluſtris, Expertiſſime, ac Celeberrime, toties victor, quoties in arenam deſcendiſti; expoſuiſti adeo arctum & neceſſarium eſſe nexum Apollineam Artem inter & Matheſin, Hiſtoriamque naturalem, ut illa ſine hujus ope tuta ſubſiſtere non poſſit.

SECUNDUS Dominus Laureæ Doctoralis Candidatus fœliciſſimâ & luculentâ Praxi inclitus pro ſuâ, quâ pollet, facundiâ oſtendat, neceſſariam eſſe cognitionem Veritatum Anatomicarum, Phyſiologicarum, & Medicarum in Jure naturali, civili, & criminali, præſertim in illis caſibus, ubi intercedit dubius mentis & corporis ſtatus.

Juſſa tua lætus exequor Vir præſtantiſſime! Medicina, cujus Nobilitatem, Utilitatemque divinæ Inventioni conſecravit Antiquitas, inter primævos Parentes nata, ab ipſo dein Aſſyrio Rege Horo, Regibúsque Ægyptiacis, ruditer licet, culta & exercita, poſterioribus ſæculis creſcens, noſtris tandem temporibus in evectum ſatis perfectionis gradum adolevit, ſemper & ubique neceſſaria, communi hominum Bono inſerviens, ſine quo & delicias, & immenſa Bona, & ipſam vitam nonniſi odioſum quid moleſtúmque eſſe clamat gemebundus æger, inſerviens inquam exoptatiſſimæ hominis ſanitati.

Communem quietem, tranquillitatemque cuſtodit Legum ſacroſancta Majeſtas, quam, quis eſt tam projectus, ut non revereatur? non humano conſilio latæ ſunt leges, neque hominum authoritate ſancitæ, ſed æternæ divinæque mentis conſilio ac poteſtate. Sine Legum Præſidio publica ac privata omnia occupabunt Rapinæ,

Sacri-

Sacrilegia, Cædes, Inſidiæ, Stupra, Crudelitas, Furor. Sola enim Vis & Improbitas, ſola Libido & Audacia debacchabitur ubique. Quare ii, quibus Legum Scientia & Authoritas eſt, Juris Sacerdotes, Patriæ Patres, Columina Reipublicæ meritò appellantur.

Adeóque Medicinæ & Jurisprudentiæ diverſos utique fines eſſe, ſanitatem videlicet, & tranquillitatem, clarè patet.

Fuit nihilominus ambas inter haſce ſcientias proxima ſemper Affinitas. Indiſſolubili vinculo nectere voluit juſtitia filiam ſuam, ei Hygieiæ; hæ itaque ùt ſorores, mutuis amplexibus ad ſe invicem ruentes, caſto veritatis oſculo ſalutarunt ſe ſæpiſſime. Nata hinc eſt *Medicina Forenſis*, ſeu *Jurisprudentia Medica*, primò à Codronchio in methodo teſtificandi, ſub finem Sæculi 16ti in ſyſtema redacta, dein à Paulo Zacchia Sæculo 17mo incrementa capiens, hâc vero ætate maxime exculta proſtans.

Quod Affinitatis Schema Vobis, Spectatiſſimi A. A. hodie ob oculos ponam, dum Præſtantiſſimus Dominus Promotor vult, ut oſtendam *Neceſſitatem Veritatum Anatomicarum, Phyſiologicarum, in Jure naturali, civili, criminali, præſertim iis in caſibus, ubi dubius intercedit mentis & corporis ſtatus.*

Hanc itaque neceſſitatem oſtendam 1mò: *in Jure naturali*, quod à defuncto Conſultiſſimo Domino, Civitatis hujus olim Syndico ab Hamm, cujus pios Manes venerantur adhuc & Univerſitas, & Reſpublica, in Prodromo ſuo ad Hugon. Grotium de Jure Belli & Pacis §. 121. definitur: *Ordinatio divinæ Sapientiæ, ut Auctoris Naturæ, per dictamen Syntbereſis homini quà tali, manifeſtata, præcipiens ea, quæ Bono univerſali Naturæ ſunt neceſſaria & debita, & prohibens contraria.* Contrariantur verò huic *Ordinationi* Homicidia, Suicidia, Sodomía, Onania. I. In caſu Homicidii, Judices, antequam de pœna percuſſoribus infligenda decernant, ſolent Medicis ac Chirurgis committere curam, ut in cadavere occiſi veram mortis cauſam inquirant. Hi facta Inquiſitione in figuram & magnitudinem inſtrumenti vulnerantis; in ſitum vulnerati & vulnerantis, dum vulnus infligebatur; in ſymptomata omnia, quæ vulnus inflictum ſecuta ſunt; in omnia ea, quæ vulnerato applicata fuerunt; denique in læſas corporis ex- & internas partes, tandem ex Anatomes

tomes & Phyſiologices principiis renuntiant, an mors ſecuta adſcribi debeat vulneri inflicto, ut cauſæ, an non. Pariter Medicus cruentationem cadaverum, ut fallax præſentis homicidæ indicium, judici tutò ſiſtit, nam ſanguis à cadavere occiſi non ideo manat, quod præſens eſt occiſor; neque cadaver occiſi, ſi ſanguinem fundit coram occiſore, eum fundit per Antipathiam, aut propter ſpirituum inimicitias, aut propter reliquias animæ humanæ, aut propter imaginationem occiſoris. Imo nec Deus, nec Diabolus hunc effectum ordinarie producit. Sed corpus cum vindicta mortuum & occiſum, naturaliter ſanguinem ſtillare poteſt, præſente vel abſente interfectore, etiam, quamvis raro fiat, ſi per hebdomadas quasdam aſſervetur. II. Suſpenſum in fune repertum, inſontem aut ſuicidii reum declarabit probabilis conjectura Medici, totum circa corpus delicti apparatum, Cartilagines Laryngis, vim in conſtrictione funis adhibitam, ſcrupulosè indagantis. Ejus, qui mortuus ſuſpenſus eſt, collum, lividum illum circulum, quacunque arte indelebilem, nunquam exhibebit; nec vaſa meſenterii, & inteſtinorum reperientur turgida, diſtenta, infarcta cruore. Quod in ſuſpenſis obſervavit *Acad. Scient. Pariſ.* item *Cl. Ant. de Haen.* III. In illud crimen, quod à ſceleſtiſſimis hominum, naturâ abutentibus, in maſculos patratur, à legibus ſummo cum rigore animadvertitur. In ejus autem delicti examine, ut de veritate judex certior fiat, Medicos adhibet, qui ex intertrigine, inflammatione, procidentia, exulceratione, ficubus, fiſſuris, prægreſſum, repetitumque ſodomiticum congreſſum colligunt, & ad judicem deferunt. IV. Peſſundat onania ſanitatem, conjugalem concordiam, propagationem ſpecieī, adeóque directè lædit *ordinationem divinæ ſapientiæ.* Et in hanc cauſam, ubi coram judice de impotentia conjugali virorum agitur, præprimis inquirat medicus; dumque detexit, ſumma cum difficultate ſanabile eſſe hoc vitium, referet.

Tranſeo ad alteram argumenti partem, quæ demonſtrandam continet neceſſitatem veritatum anatomicarum &c. *in jure civili.* Hujus juris ſpecies & exemplum eſt *Lex* ſeu *Præceptum univerſale & juſtum legitimi ſuperioris ſubditis debite promulgatum, quo aut aliquid præcipitur aut vetatur.* Ego hic eas tantummodo leges proponendas habeo, quæ neque ſine Medicorum conſilio dari & ſtabiliri, neque ſine horum judicio, ſi quis transgreſſus fuerit, adminiſtrari rite poſſunt. Ampla ſane materia: etenim de ætatibus: peſte: medicorum erroribus à lege puniibilibus: venenorum commercio: aëre, aquis, & locis: primogenitis: extractione

foetus

fœtus è matre mortua: partu à morte patris: virginitate: impraegnatione occulta: graviditate ſimulata: partu ſuppoſito: politicâ puerperarum curâ: partu ſeptimeſtri: ſuperfœtatione: mola: monſtris: hermaphroditis: morbis ſimulatis, & diſſimulatis hìc agendum. Ex ordine paucis percurram ſingula. I. Quæſtio in jure civili de ætate ſæpe movetur, ratione variorum officiorum exercendorum v. g. quoad ceſſationem tutelæ; tum ratione privilegiorum, & teſtimoniorum. Hinc infans, quia mentis eſt inops, in jure furioſo æquiparatur, adeóque ineptus ad quæcunque civilia negotia gerenda. Ob eandem cauſam puerorum actus, ab ipſorum voluntate pendentes e.g. teſtamentum, teſtimonium non valent, neque obligari illi ad rem aliquam queunt. Puberes, quos morum, vocis, corporis mutatio diſtinguit, integrum quidem, rudem tamen adhuc, & imperfectum rationis uſum habent, egent hinc tutelâ. Juventus, ob robur & corporis & animi in hac ætate maximum, judicatur omnium officiorum capax. Senes, dum vigor corporis animique decrevit, variis gaudent prærogativis: mitius puniuntur, ab oneribus perſonalibus e.g. tutela eximuntur, ob infirmitatem. Ex eadem ratione ii, qui ex morbo aut ſui natura ante tempus ſeneſcunt, ſenum quoque merentur privilegia, cum ſenilia patiantur incommoda. Decrepitas, licet ab Hippocrate non memorata, à ſenio diſcernenda, ceſſant enim in illâ & corporis & animi vires. II. Peſte infectos à Magiſtratibus expelli poſſe ex civitate & loco, apud juris conſultos extra dubium eſt. Medicorum vero eſt, peſtem dignoſcere. eandemque legem ad peſte infectos applicabilem eſſe puto, quam Ampliſſimus Senatus Colonienſis A. 1628. in decretis & ſtatutis concernentibus Medicos, Pharmacopæos, Chirurgos, Obſtetrices, circa leproſos dedit. Lege octavâ ita ſcriptum eſt: *Leproſorum examinatio, quæ ante ducentos annos penes facultatem medicam fuit, & hactenus penes eandem ſtetit; eadem & inpoſterum penes eandem ſtabit, ut quos à lepra mundos cenſuerit, mundi, quos immundos judicabit, immundi cenſeantur, & habeantur.* Unde ad ſeparandos à ſanorum civium ſocietate leproſos ſapientiſſimo conſilio exſtructa fuit olim extra civitatem noſtram habitatio, Siech=Hauß dicta; & alia Peſt=Hauß nominata, pro peſte infectis. Quam luem ſi Medici futuram præviderint, Legislatores, ſeu quoscunque Magiſtratus informare oportet, ut Hi communi civium ſaluti, vi legum opportunè proſpiciant. Sic Hippocrates, ſolâ obſervatione in præſagiendo perſpicaciſſimus, conſtitutionem Anni peſtilentem,

lentem, valdeque populariter vulgatam, ex aëris ſtatu auſtrino, calido, humido, nubiloſo, & caliginoſo præviſam, accuratè deſcribit de morb. vulg. lib. 3. ſect. 3. Præſente verò peſtilenti conſtitutione, civitas ab immunditiis undequaque libera ſervetur: mortuorum cadavera ſepeliantur quam citiſſime, altè defodienda: ſupellectilia eorum, qui peſte perierunt, venalia non exponantur, ſed crementur: corrigatur aër per vapores accenſi nitri, pulveris pyrii, aceti, ſalis prunis inſperſi, per ignem nutritum à lignis, ut Hippocrates vult, odoriferis. Exulet triſtitia, hinc publicos muſicorum concentus erigant ſuperiores; permittant quoque honeſtas, ſed & ſimul animum recreantes comœdias. III. Medicum, dum morbos celandos revelat, dum turpis lucri cauſa cum Pharmacopæis contrahit, dum ignorantibus facultatem concedit factitandi medicinam, à lege punibilem eſſe, juſtum eſt. Dum venena propinat, ut necet; dum abortum procurat, ut ſimulatam ſalvet virginitatem, pœnam incurrit, à jure criminali dictandam. IV. Venenorum commercium interdicant Magiſtratus mercatoribus ſic dictis Materialiſtis. Permittere poſſunt Pharmacopæis utpote examinatis, approbatis, & juratis. Et his tamen Ampliſſimum noſtrum Senatum circa venenorum commercium ſacras injunxiſſe leges video in decretis ſupra allatis Lege 6ta. Ad venena jure refero, medicamina illa, quæ ad omne fere morborum genus, turpi ſchedulâ, publice ſed protervè divulgatâ, laudantur. Quantum hæc in doſi, morbo, tempore debitis applicata proſunt, tantum officient, dum ſunt in libera manu rudis vulgi, jurantis in veritatem eorum, quæ execrabilis mentitur ſchedula. V. Integrum librum ſapienter conſcripſit Hippocrates de aëris, aquarum, locorum natura. Sæpe vero Medicorum judicium circa hæc à legum peritis exquiritur. Ratione enim ſalubritatis aëris, pluris æſtimatur aliquod caſtrum, prædium, domus, aut fundus, quam alius. Exquiritur quoque, dum dubitatur, an bonarum aquarum penuria ſit juſta cauſa, non reſidendi in aliquo loco; Hippocratis vero authoritate firmatum eſt, plures homines multo magis affici in mutatione locorum, ob aquarum, quam ob aëris qualitatem. Inſuper urgente peſte, ad Gubernatores pertinet de aquarum bonitate ſollicitos eſſe. Plura circa aquas quærit Juriſconſultus, à ſolis Medicis diluenda: quid v. g. pecudum appulſus, quid piſcatio, quid vicinæ cloacæ, quid hauſtus aquæ, qui communiſſima ejus ſervitus eſt, operetur circa bonitatem. Ad loca nunc devenio, quæ incolunt homi-

 nes;

nes; quorum humiliora ſemper editis ac ſublimibus poſthabenda , ſicciora ſalubriora, pejora lacuſtría. Illi, qui montana inhabitant loca, agiles, bene colorati, longævi obſervantur; dum è contra depreſſis & uliginoſis locis viventes plurimis vexantur morbis , & lurido ac triſti vultu teſtantur inſalubritatem loci, quem incolunt. Ill. L. B. van Swiet. Tom. 3. §. 1108. Unde & invenitur Scorbutus apud Britannos, Batavos , Suecos , Danos, Norvegos , Germanoś ſeptentrionales ſeu inferiores; attingit adeoque Boreales populos, & frigidiori ſub climate viventes; atque inter hos maxime infeſtat vicinos mari, locis marina aqua ſubmerſis, lacubus, paludibus &c. Boerh. Aph. de cognoſ. & cur. Morb. §. 1150. Plura de his videri poſſunt apud Hippocratem de aëre, aquis, & locis. In locis quoque ventorum & luminis rationem habere oportet; ſic horum reſpectu prohiberi poteſt vicino, ne altius ſuum tollat ædificium, & cogi idem poteſt ad altius tollendum. Cæterum cloacæ, licet ad publicam utilitatem pertineant, quò capaciores ſunt, tantò oneroſiorem, & magis damnoſam ſervitutem inferunt: aquæductus per humiditates, quas ædificiis communicant, moleſti fieri poſſunt: horti exhalationibus venenatarum plantarum, ſtercoratione Galeno teſte, irrigatione continuâ, vicinorum ſanitati officere queunt: Pomaria ſolis impediunt illuſtrationem: Fornaces ad calcem excoquendam conſtructi evaporationibus à calce ſublatis aërem inquinant: ſterquilinia non permittenda, niſi extra habitata loca: exerceantur immundæ artes in locis ſeorſim ab aliis. VI. Non primo conceptus, ſed primò in lucem editus, Prototocus eſt. Si Regina Galliæ, Maria Antonia, Archiduciſſa Auſtriæ, nuper Puerpera , gemellos geſſiſſet Principes , & obiiſſet parturiens, tum vivacior Principum, per ſectionem cæſaream eductorum, jure Delphinatûs gaudere debuiſſet; vivaciorem enim, vi propria juvante, prius in lucem edi potuiſſe, probabile eſt. VII. Conſervatio civis, Principis, privatæ familiæ, & ſucceſſio in bona matris , fecerunt legem numæ Pompilii in Dig. L. XI. Tit. 8. L. 12. mortuas prægnantes, ante exciſionem fœtus, ſepeliri prohibentem. Patet hinc ſectionis cæſareæ in matre mortua neceſſitas. VIII. Si mulier pariat menſibus aliquot à morte Mariti , & fœtus perfectus quidem , at mortuus oſtendatur, jurisconſultorum eſt, decernere, an mater ſuccedere debeat in bonis defuncti Mariti; Medicorum vero, an fœtus vivus prodierit; Hi, ſi ſecundinis incluſus, utero exierit, partum fuiſſe vitalem denunciant, modo teſtes fide digniſſimi obſervaverint prius artuum mo-

tum,

tum. Ita P. Camper de ſign. vitæ & mort. neo-natorum. pag. 38. ſi vero absque ſecundinis, tum in pulmones communiter inquiritur, horum autem in aqua ſupernatatio fallax dabit prægreſſæ reſpirationis, adeóque & vitæ indicium, cum aër mortui fœtus pulmonibus inſufflatus, hos quoque ſupernatare faciat. id. pag. 87. IX. Nubilem virginem declarat catameniorum eruptio. Dumque virginem ſe jactat mulier, inquiſitio Medici detegit fraudem, qui virginitatem phyſicam definit: ubi nulla adhuc mentula, vel aliud petulans inſtrumentum clauſtra virginalia fregit. X. Manifeſtat impraegnationem, imprimis provectam, quam mulier de abortu & infanticidio procurando cogitans, occultat, motus fœtus, à manu frigidâ, ventri dormientis impoſitâ, excitatus. Excuſabit vero judex errorem Medici, ſi graviditatem in aſciticâ muliere non cognoverit; ejusmodi enim caſus feſellit ipſum Illuſtriſſimum virum, Swietenium, qui id in operibus ſuis publicè confitetur. XI. Sunt & doloſæ mulieres, quæ, ut partum mentiantur, gravidas ſe prædicant, eo fine, ut ſuccedant in bona mariti defuncti. Simulatam vero graviditatem prodet Medicus circumſpectus, imprimis obſtetricans. XII. Partûs ſuppoſiti non adeo certa ſigna ſunt. XIII. Circa politicam puerperarum curam, prudenti lege *Harlemi* (quæ Hollandiæ Urbs eſt) cautum eſſe lego in Ill. L. B. V. Swiet. tom. 4. §. 1327. ne toto puerperii tempore quid fiat, quod neceſſariam puerperæ quietem turbare poſſit. Signum affigitur januæ domûs, in qua decumbit puerpera, quo viſo, non licet lictori, apparitori, vel alii cuicunque juſtitiæ miniſtro, hanc domum ingredi. Tantam reſpublica curam habendam voluit mulieris, quæ patriæ civem dedit. Pulchrum certè & imitatione dignum exemplum. XIV. Partum ſeptimeſtrem, vitalem eſſe ac legitimum, contra obſtetricantem *Mauriceau* defendendum: *Fortunii* enim *Liceti* mater abortum paſſa fuit: recens natus non ſuperabat palmæ manus magnitudinem. Pater medicus corpusculum fovit in furno tepido, ſimili fere artificio, ac Ægyptii ova tractare ſolent, ut absque incubatu gallinæ pulli excludantur; nutricem inſtruxit de modo alendi; ſic conſervavit filium, multis operibus eruditis poſtea clarum, octogeſimum fere ætatis annum attingentem. id. ibid. §. 1309. Si ergo fœtus tam puſillus educari potuerit, & ad talem pervenerit ætatem, multo magis id de ſeptimeſtri partu ſperari poterit. Interim conſtat ſeptimeſtres plerumque debiles eſſe, & minoris molis; quare ſi qui inter jurisconſultos ſint, qui ſeptimo menſe natos illegitimos

gitimos

gitimos exiſtiment, id, rogo, non pronuncient de omnibus, ne inſonti, propter ſontes, fiat injuria. XV. Ne de ſuperfœtatione, molâ, monſtris, hermaphroditis, morbis ſimulatis & diſſimulatis verba faciam, vetat anguſtia temporis; neque permittit.

Ut *in Jure criminali*, tanquam in amplo hic dicendi campo, longius excurram; ſufficiant pauca, quæ lethalitatem vulnerum, quæſtiones, carcerem, abortum vi procuratum, ac infanticidium concernunt: ac I. quidem lethalitatem inflictæ plagæ inevitabilem, vel accidentalem ad judices deferunt Medici, tum Anatomes & Phyſiologices principiis, tum experientiæ confidentes. Sic meſenterii vulnera pro abſolutè lethalibus, ſine adjumento repetiti experimenti, habiti primò à Cl. Ruyſchio, nunquam declaraſſet Phyſiologus; idem vero ſolius Anatomes ope, reſolvet ilico; cur & homo & bos in eo loco, quo caput vertebris colli jungitur, profundè puncti, ſtatim concidant, attoniti quaſi, reſoluti, exanimes. Rejicitur vero ab omnibus temporis intervallum, quod vulnus inflictum & mortem ſecutam interceſſit, ut limes lethalitatis; etenim arteria major, in brachio vel crure diſciſſa, poterit paucarum horarum ſpatio, imo & citius, hominem è medio tollere, cum tamen hoc vulnus non abſolutè lethale ſit; effuſus è contra in Calvaria ſanguis, non educendus, paucus, poteſt ibi per ſeptimanas hærere, tandem necare: & tale vulnus jure merito lethale renunciabitur. II. Ad quæſtiones progredior: modus extorquendi veritatem delicti à reo, contumaciter negante, fit per *quæſtiones*, quæ ſunt *modus extraordinarius, mediante quo inquiſitus admodum gravatus per varios cruciatus adigitur ad confeſſionem faciendam delicti ejus, quod ad minimum meretur pœnam corporis afflictivam.* Bœhmer. Introduct. in Jus Digeſt. Lib. 48. Tit. 18. Sed generatim quidam torqueri prohibentur, ut gravidæ, puerperæ, lactantes, menſtruatæ, infantes, decrepiti. Speciatim excipiuntur à tortura *ſcalæ* pubertati proximi, ſenes, capitis dolore conſtanter vexati, vertiginoſi, epileptici, ad Leipothymiam diſpoſiti, hydropici, obeſi, morbis pectoris laborantes, angina, ſtruma ſeu ſcrophulis, inflammatione tonſillarum, parotidum. A tortura Polletri (Daumenſtock) Paronychia laborantes. III. Carcer eſt quædam tormenti ſpecies. Cauſa autem, cur quis in carcere detineatur, vel eſt civilis, vel criminalis: criminalis item vel eſt levis, vel gravis, vel graviſſima. Eodem modo infirmitas, qua carceratus detineri

poteſt,

poteſt, vel eſt levis, vel gravis, vel graviſſima. Causâ carceris, & morbo affligente ritè comparatis ad ſe invicem, facile pronunciabit Medicus, an præſens infirmitas ſufficiat ad carceratum excarcerandum; ſufficit in levi cauſa, levis infirmitas; non ſufficit levis in gravi. IV. Abortus primis menſibus factus, vix cognoſci poteſt, ultimis facillime. Cumque in jure ſententia habeatur, inanimati abortum affectatum, capitale haud involvere ſupplicium, ſciendum eſt, fœtum ſemper eſſe animatum, unanimiter omnes hodie ſentire Medicos; quare dicta in jure corruit ſententia. V. In caſu infanticidii, cum ſupponi non poſſit, à matre aut alio quodam, aërem pulmonibus fœtus fuiſſe inflatum, camper p. 70. hinc vitam prægreſſam docebit, horum in aqua ſupernatatio, quæ probatio eo erit efficacior, quo certius hodie conſtat, putridos etiam pulmones ſubſidere. Id. pag. 62,

An poſt integrum annum, ex ſolis oſſibus fœtus, putrefactis jam omnibus mollibus partibus, patratum infanticium dijudicari & declarari poteſt? in novis actis phyſico-medicis Academiæ Cæſareæ Leopoldino-Carolinæ naturæ curioſorum. Tom. I. pag. 297. lego Cl. Reinmannum, reperientem maculam fuſcam atro rubentem in oſſe bregmatis per integrum annum ſub terra defoſſi, pronunciante, infantem trucidatum fuiſſe. Ipſius fœminæ occidentis confeſſio hujus viri ſententiam confirmavit.

Sequitur denique ultimum argumenti punctum, proponendos exigens caſus Medico-forenſes, *ubi dubius intercedit mentis & corporis ſtatus.* Exempla certe eorum, qui aquis ſubmerſi, mortui quaſi extracti, juſſu Legislatorum variis experimentis tentati, ad vitam tandem fuêre revocati, ſatis ſuperque docent, non difficile tantum, ſed & impoſſibile plane eſſe, primis à vitalium motuum ceſſatione horis, ſtatuere diſſolutum mentis à corpore nexum. Unicum & infallibile certiſſimæ mortis indicium, fœtor eſt, putredinis ſoboles, quo præſente, dubio non eſt locus. Ut in Lazaro, cujus cadaver jam fœtens Chriſtum miraculoſe ad vitam reduxiſſe teſtantur ſacræ literæ. In Perſia moris eſſe, adnotat Herodotus, mortuum non ante humare, quam aut ab alite, aut à cane trahatur. Sed neque Perſarum morem, neque noſtrum, ſi intra nycthemeri ſpatium cadavera ſepeliamus, laudabilem eſſe, Magiſtratus, quibus & publica & privata ſubditorum ſalus cordi eſt, conſentient omnes.

Et

Et Tu Prænobilis, Expertiſſime ac Celeberrime Domine, ſpartam Tibi concreditam tam ſtrenuè propugnaſti, ut medicarum veritatum in jure dicundo neceſſitas extra omnem dubitationis aleam poſita conſpiciatur.

TERTIUS Dominus Laureâ Doctorali condecorandus Candidatus oſtendat, utiliſſimum Chirurgiæ cum Medicina vinculum, & ſolvet Problemata:

Cum certum, & creberrimis experimentis demonſtratum ſit fœtum poſt mortem matris vivere adhuc poſſe, vixiſſe, imo quandoque genitum fuiſſe, quæritur 1mò: Quænam matres mortuæ Sectione Cæſareâ aperiendæ, ut fœtus ſaltem vitæ ſpirituali ſervetur ſi temporali ſervari non poſſit?

2dò: An omnes gravidæ defunctæ, quocunque graviditatis menſe ſecandæ ſint?

3tiò: Quænam, & quare cautela in hac operatione adhibendæ?

Ordo nunc jubet, ut de utiliſſimo Chirurgiæ cum Medicina nexu verba faciam, cui dein ſolutionem problematum ſubnectam. Illa Medicinæ pars, quæ de externis morbis agit, Chirurgia appellatur, hanc autem Medico utiliſſimam eſſe, docent imprimis morbi, qui quandoque in externis, quandoque in internis corporis partibus occurrunt. Si enim in externis partibus hæreant, ſenſibus omninò patent, & eorum natura facile indagari poterit; ſic autem occaſionem præbent medico eoſdem in interno corpore latentes diſtinctius cognoſcendi, & faciliùs curandi, eadem enim ubique eſt natura mali, eadem curatio. Manifeſtum hujus aſſerti exemplum eſt inflammatio, græcis phlegmone, quæ definitur, quod ſit tumor præternaturalis, renitens, durus, ruber, calens, cum dolore punctorio, & febre plerumque comite; & cujus naturam conſtituit ſanguinis rubri in minimis vaſculis convergentibus ſtagnantis preſſio, & attritus à motu reliqui ſanguinis moti, & per febrim fortius acti. Cauſæ autem inflammationis ſunt, quæ vel ſanguinem nimis condenſant, vel minimorum vaſorum extremitates coarctant ita, ut per illas ſanguis ultra tranſire non poſſit. Hæc ergo inflammatio, ſi externam corporis partem occupet, prædicta illa phœnomena manifeſte obſervari poſſunt: ſic ſi dorſum manus v. g. igni admoveatur, incipiet oriri calor, deinde pars magis rubebit, ſi propius adhuc admoveatur, tumor fiet renitens cum dolore,

&

& pulsûs robur & celeritas augebuntur in toto corpore, vel ſaltem in parte affectâ, hoc eſt, accedet febris topica vel univerſalis, quæ omnia augentur, prout increſcit malum; atque ex his ſignis intelligimus adeſſe inflammationem. Si jam homo ſaniſſimus poſt vehementem motum toto corpore calefactus nudum pectus ſubito aëri frigidiori expoſuerit, orietur inter coſtas dolor acutiſſimus, ad minimam inſpirationem auctus cum febre ſatis valida. Novimus in hoc caſu magno calore & violento corporis motu dilatata vaſa per ſubitum frigus ſuccedens conſtringi, hinc ſanguinem, cujus moleculæ prægreſſo motu & calore magis adunatæ redditæ in ultimis vaſorum contractorum anguſtiis immeabilem hærere; concurrere ergo binas præcipuas inflammationis cauſas, ſcilicet ſanguinem nimis compactum, & vaſa coarctata; obſervamus quoque dolorem illum acutum pectoris augeri, dum thorax in inſpiratione dilatatur, ſicuti dolor inflammatæ manûs ad minimum ejus motum vehementer intenditur, febrim præterea ſatis validam hunc morbum comitari, merito ergo concludimus, cum locus affectus inflammationi ſuſcipiendi aptus ſit, eandem hìc præſentem eſſe, quamvis etiam nullus tumor vel rubor appareat, ſiquidem nimis profundè hæreat malum. Deinde exitus hujus morbi omnino iidem ſunt, ac in aliis inflammationibus externarum corporis partium, vel enim à vita ſuperſtite, & idoneis remediis adhibitis immeabilis materia in vaſis obſtructis hærens ſic ſolvitur, vel vaſa, in quibus hæret, ſic diſponuntur, ut tranſire poſſit illud immeabile in venas, vel retropelli in majora vaſa, ſic ut, manente integritate vaſorum, liber reſtituatur per vaſa antea impervia circuitus humorum, & concretum fluidum nunc ſolutum, humoribus circulantibus miſtum, ſine impedimento tranſire poſſit per illas anguſtias, quas ſecundum ſanitatis leges pervadere debet, dicitur *Reſolutio.* Vel obſtruentes ſanguinis moleculæ vaſorum convergentium finibus adeo impactæ hærent, ut neque transprimi in venas, neque retropelli poſſint in latiorem vaſis locum; Sanguis ergo à tergo urgens, aucta per febrim comitem celeritate, ſingulis cordis ictibus pellitur in hunc locum obſtructum, unde continua hac arctatione diſtenta ante locum obſtructum tenerrima vaſa divelluntur, & ſeparantur à reliqua parte vaſis, effuſi ex rupto vaſe humores calore loci ſolvuntur, incipiuntque quaſi ſubputreſcere, abrupta minima vaſcula pariter atteruntur, dividuntur, & cum liquidis effuſis abeunt in album homogeneum liquidum, attactu pingue, ſpiſſitu-

 dine

dine fere lactis cremorem referens, pus dictum, vocatur hic exitus *Suppuratio.* Vel demum in vehementiſſimâ inflammatione omnis liquidorum motus in parte affecta ſuffocatur omnino, ruptis ſubito vasculis; Liquida ergo effluunt, quæ ſpontaneâ mutatione corrumpuntur, & quidem ſatis celeriter, cum magnus calor validæ inflammationis comes putredini producendæ faveat quam maximè. Incipit ſumma cuticula à ſubjecta cute recedere, & attolli in bullas ichore ſubrubello, vel flavâ tenui ſanie plenas: ſplendens inflammatæ partis rubedo mutatur in colorem cinereum, pallidum, fuſcum, nigrum tandem; dolor, calor & pulſatio deſinunt, & omnia phœnomena inflammationis abolentur, tertius eſt exitus inflammationis *Gangræna*; hæc ergo ſi inflammationem partis externæ ſequatur, ex allatis his ſignis facile cognoſcitur. Similia fere phœnomena obſervantur, ſi inflammatio partis internæ in Gangrænam tranſit, equidem mutatio coloris videri non poterit, reliquorum tamen ſymptomatum remiſſio ſine bonis ſignis prægreſſis, & imprimis ſubita doloris ceſſatio funeſtum hunc morbi exitum declarant. Conveniunt itaque morbi phœnomena & exitus, ſive internam, ſive externam corporis partem afficiat, eadem eſt medendi methodus, reſolutionem enim quæcunque pars inflammata fuerit, ſemper tentamus, ſola diverſitas pendet tantum à varia functione partium affectarum: ſic in inflammatione diaphragmatis riſus ſardonius, in ventriculi inflammatione vomitus dolentiſſimus ab omni ingeſto, & ſi cerebri membranæ affectæ ſint, ferox & perpetuum delirium oriuntur, eodem modo in inflammatione manûs facilis digitorum motus impeditur. Plures ſic morbos recenſere poſſem ad confirmandam propoſiti veritatem, ſed hic pro exemplo ſufficiat, quod nullus veram morborum internorum ideam ſibi formare, neque eosdem rite curare, nihilque in praxi medica proficere poſſit, qui plenam non habuerit morborum externorum cognitionem, adeoque utiliſſimum eſſe Chirurgiæ cum Medicina nexum.

His præmiſſis ad Problemata tranſeo, quorum tamen ſolutio neceſſario præſupponit cognitionem illius temporis, quando fœtus in utero humano anima rationali informatur, ut inde firma regula haberi poſſit, quo ſcilicet, & an in omni menſe graviditatis defunctam matrem ſecare oporteat, ad baptizandum fœtum. Interim hoc valde abſtruſum naturæ myſterium eſſe, nemo eſt, qui ignorabit,

bit, cum & præſtantiſſimi nonnulli Philoſophi in illo indagando animo & ſpe omnino defecerint, operæ ergo pretium videtur paucis examinare, quale tempus animationis veteres, quale recentiores, & quibuſcum rationum fundamentis determinaverint.

Mitto autem illorum opinionem, qui animam noſtram rationalem ex Adæ anima tanquam à ſtipite per ſemen, uti vites propagantur ex traduce, derivarunt, cum hodie conſtet, animas non educi, ſed ex nihilo creari, incertum ſolummodo eſt tempus hujus creationis; itaque alii animas cum ſuis corporibus à mundi initio creatas, omnes ergo homunculos in Adami lumbis incluſos fuiſſe ſomniarunt, ſingulis homunculis minimorum vermiculorum inſtar alios intra ſe minores, & minores ordinatâ ſerie continentibus, & ſicuti corporis partes in utero matris ſenſim explicantur, ſic etiam animam cum ſuis partibus debito tempore emergere. Leibnizius ait: animas iſtas interea vitâ animali vivere, uſque quo Deus illas ratione donaverit, quod *Transcreationem* vocat; Wolffius ait: illas manere in ſtatu idearum confuſarum. Sed merito nimis verminoſam hanc ſententiam dicit Zwingerius, eos vero, qui in illa defendenda laborarunt, vermiculoſo conatu id ſatagiſſe. Alii animam infundi crediderunt, dum formatis jam & adauctis omnibus corporis partibus fœtus naſcitur & reſpirare incipit; eundem autem in utero matris hærentem neque internorum neque externorum ſenſuum uſum, neque organa ſatis adhuc completa habere. Imo cum hi majorem, illi minorem organorum perfectionem requiri judicaverint ad hoc, ut anima omnes ſuas functiones debito modo exercere poſſet, quidam è Stoicis imprimis, eo uſque tandem devenerunt, ut immiſſionem animæ rationalis ad pubertatem ipſam rejecerint. Verum hoc manifeſte repugnat ſacris litteris enarrantibus, Sanctum Joannem Baptiſtam adhuc ſemeſtrem exultaſſe in utero; quod evidens argumentum eſt, eundem tunc modo anima ſanctificantis gratiæ capaci præditum fuiſſe.

Ariſtoteles autem, quam cum divo *Thoma*, omnes Scholaſtici inſequebantur, docuit, animæ immiſſionem fieri, quando jam omnes fœtus partes diſtinctæ & conformatæ, licet ad nativitatem nondum ſatis perfectæ eſſent, hanc autem formationem & conſequenter animationem *Ariſtoteles* ipſe in maribus quadrageſimo, in femellis octogeſimo vel nonageſimo die, quidam ex Ariſtotelicis illam ſeptua-

 geſimo,

geſimo, ſexageſimo, trigeſimo die poſuerunt. Fœtus autem quem Ariſtoteles quadrageſimo die formatum, magnitudine majorem tantum formicam æquare dicit, ſine dubio paucos tantum dies non vero quadraginta numeravit, etenim Cl. *Bianchi* triginta duorum admodum dierum embryonem vidit, de cujus ætate dubitari non poterat, fere ovo gallinaceo parem. Et Petrus *Gaſſendus* fœtum memorat, qui dierum certo duodecim jam formatus erat à ſummo capite ad pedum digitos. Interim aliquis error calculi hic facillime intercedere poterit cum non omnes fœtus eodem tempore perfectionem adipiſcantur, neque ſemper mulieres initium graviditatis adeo accurate determinare valeant. Illam vero temporis differentiam, quo maſculi & fœmellæ formari dicuntur ab Ariſtotele, erroneam eſſe, experimenta in animalibus oviparis & viviparis, canibus, felibus, ſuibus, aliisque capta ad vivum demonſtrant. Recentiores dein judicarunt ad animationem non requiri, ut fœtus Ariſtotelico modo quoad omnes ſuas partes formatus jam ſit, ſed ſufficere principalia tantum membra perfecta eſſe, quod vero ad tempus, quo dicta perfectio contingat, non convenit inter Authores; itaque alii die tertio, alii ſeptimo, 15to alii, alii iterum à conceptione 25to die embryonis organa principalia formata, hincque animationem fieri ſtatuunt.

Tandem Celeberrimus ille Medicus, & Juris-Conſultus Romanus *Paulus Zacchias* *) animam rationalem in primo inſtanti conceptionis infundi multiplici eruditione defendit, & hanc quidem ſententiam ob plura, quibus nititur, rationum pondera communem omnium applauſum mereri in ſequentibus videbimus.

Extra uterum humanum in utroque ejus latere non ſecus ac in reliquis animalibus viviparis & oviparis ſitum eſt ovarium, quod cum eodem utero per tubam à fallopio inventore fallopianam dictam communicat, & minimis ovulis refertum invenitur. In tali autem ovulo, dummodo maturum ſit, embryo cum omnibus ſuis membris licet admodum exiguis præexiſtit, quamvis obſcure & ſolo microſcopio videndus. Virile itaque ſemen per tubas fallopii aſcendens, ovarium penetrat, maturum quod invenit ovum fœcundat, ſicque ſilentem embryonis vitam excitat, uti ſemen vegetabile, quod terræ commiſſum vegetare incipit, hoc eſt, in quo fœcundo integra planta hærens ſenſim explicatur. Sic vivit equidem embryo ante

fœcundatio-

*) *Pauli Zacchiæ Quæſt. Medico-Legal. Tom. 2. Lib. 9. Titul. 1. Quæſt. ult.*

fœcundationem, ſed ſilentem vitam, qualem ſemen vegetabile, ſuſcepto vero ſemine virili partes ejus olim quodammodo in ſe ipſis involutæ evolvuntur. Fœcundatum dein ovulum ab ovario ſolutum, & liberum factum per tubas fallopianas ad uterum devolvitur, cujus tandem ſuperficiei adhærens paulatim in debitam molem excreſcit.

Ovulum ergo peractâ in ovario conceptione antequam ad uterum deſcendat, jam modo cum contento embryone incrementum auſpicatur, certæ enim obſervationes docuerunt fœtum in ovario & tubâ fallop. mala fortunâ retentum in juſtam tamen molem creviſſe. Interim increſcere & evolvi non poterit embryo ſine corculo vi humores in vaſa impellente, ergo à primo conceptionis momento, corculum fœtus adhuc pellucidum, minimum, inconſpicuum ſalit, humores in vaſa tenerrima inconſpicua propellit, hæc eadem dilatat, elongat, evolvit, ergo vivit embryo, ergo gaudet anima, quæ in homine non eſt, niſi rationalis. Et licet in initio in embryone nullæ actiones appareant, niſi vegetativæ, hæ tamen ab eâdem animâ oriuntur, quæ progreſſu temporis, dum corpuſculum magis organizatum eſt, in reliquis animalibus ſe ſimul ſenſitivam, in homine autem & ſenſitivam, & ſimul rationalem propriis actionibus ſe manifeſtat. Neque enim duæ vel tres animæ poſſent ſucceſſive idem corpus informare manente eodem vivente, ut docuit Ariſtotelis ſyſtema, in quo abeunti animæ vegetativæ ſuccederet ſenſitiva, & hâc tandem ſublata anima rationalis homini infunderetur; etenim embryo humanus in hoc ſyſtemate compoſitus eſt ab initio ex corpuſculo & animâ tantum vegetativâ, ſi ergo anima hæc auferretur, vel corrumperetur ut Divus Thomas voluit, tolleretur illud compoſitum & embryo non maneret ultra embryo, ſed embryonis cadaver, minimè ergo diſpoſitum ad recipiendum novam animam, ipſe enim embryo tunc reviviſcere deberet, quod ſine miraculo fieri non poterit. Sique etiam reviviſceret embryo nova anima informatus, longè diverſus tamen reſurgeret ab illo, qui momento ante fuerat; præſente enim anima vegetativa embryo ad ſummum planta vel fungus eſſet, accedente dein ſenſitiva fieret v. g. mulus, immiſſa rationali ex mulo tandem homo mirabili & hodie penitus exotica metamorphoſi naſceretur. Præterea nulla cauſa aſſignari poterit, unde ſenſitiva illa anima, cui abeuns vegetativa locum fecit, ortum ſuum ducat. Jure ergo merito ab hoc ſyſtemate recta Philoſophia abhorret.

His

His tandem Eruditiſſimus *Zacchias* argumentum addidit ex Conceptione B. M. V. deſumptum, hujus enim Feſtum celebrat Catholica Eccleſia die 8vâ Dec. ex divinà revelatione à Divo *Anſelmo* probata, feſtum autem agere de primo animationis momento *Alexander VII.* declaravit; Embryo enim animâ rationali, imo & ſenſitiva orbatus, plantæ ergo ſpecies, feſti objectum minimè eſſe poſſet. Cum itaque beatiſſima Virgo ſecundum antiquiſſimam traditionem nata fuerit 8vâ Sept. & nihil hìc miraculoſi interceſſerit, ſed naturaliter concepta, per novem, ut ſolet, menſes utero humano incluſa, debito ergo tempore nata fuerit, ſtatuendum omnino erit, & in omnibus hominibus ſecundum naturæ ordinem animationem fieri in ipſo conceptionis momento.

Equidem objiciunt Adverſarii, quod Leges tam canonicæ, quàm civiles diſtinguant fœtum animatum ab inanimato. Sed primò leges hæ accommodatæ fuerunt communi opinioni Philoſophorum & Medicorum, qui tum temporis fere omnes Ariſtotelem ſequebantur. 2dò: major tamen ſemper pœna ſtatuenda eſſet illi, qui abortum procuraverit fœtûs modo ſatis formati, quam qui tenerrimi embryonis vitam extinxerit: etenim primis temporibus abortus aliunde frequentiores, à leviſſimà ſæpe causâ orti, neque matri adeo inſidioſi obſervantur, & fœtus utplurimum mortui prodeunt; in provectiori autem graviditate ipſa prægnatio, quæ dubia ab initio apparebat, magis manifeſtatur, & vita matris tunc ſemper in abortu periclitatur. 3tiò: demum æquitas jubet, ut in dubio illo caſu: an fœtus dentur inanimati, nec ne, leges, ubi de pœnis agitur, mitiorem ſententiam ſequantur; ubi autem de Baptiſmo ſermo eſt, potius probabiliſſima illa *Zacchiæ* opinio amplectatur, ne æterna parvulorum ſalus detrimentum patiatur.

Supereſt: ut de ſectione cæſareâ agam, quatenus ſcilicet hac operatione obtineri poterit, ut defuncta licet matre, fœtus tamen adhuc vivus baptizari ſaltem poſſit. Etenim licet ſtatim poſt mortem matris ſectio inſtitui debeat, ne fœtus interea exſpiret, non deſperandum tamen erit, licet etiam notabile tempus effluxerit, cum plures fœtus 2dâ, imo 3tia poſt obitum matris die vivi adhuc in utero reperti fuerint, quales caſus legi poſſunt apud *Heiſterum* *) & imprimis in abſolutiſſimo *Cangiamilæ* opere. **) Exſpectandum tamen eſſe matris obitum, antequam

*) *Inſtitut. Chirurg. p. 2.*
**) *Cangiamilæ Embriolog. Sac. Lib. 2. Cap. 5.*

antequam hæc periculoſa operatio inſtituatur, nemo dubitat; cumque ſigna mortis, licet rarius, aliquando tamen fallant, & certiſſimum videlicet cadaveroſa putrefactio exſpectari non poſſit, prudentis Chirurgi erit, illam eâdem cum cautela inſtituere, acſi fieret in vivente, tunc enim vulnus lethale non erit. Itaque novaculâ, ſcalpello, vel alio apto inſtrumento, quodcunque ad manus erit, primo venter defunctæ matris in alterutro latere lineâ longâ ſimplici, dein & cautiſſimè, ne fœtus lædatur, ipſe uterus aperitur. Neque ſolum ultimis graviditatis menſibus, ſed & quocunque alio, defunctam ſecare oportet ad baptizandum fœtum; probabiliſſimum enim eſt, animam rationalem immediate poſt conceptionem infundi. Fœtum Scarabæo non majorem viventem baptizavit Cel. obſtetricans *de la Motte.* Embryonem vidit *Cangiamila* fere dierum ſexdecim, vel paulo majorem extinctum quidem, ſed qui antea motu ſe vivum exhibuerat, propterea ſub conditione baptizatum. *) Alius magnitudine apis baptizatus legitur **) Ergo & primo graviditatis menſe, ſi mulier conſueta graviditatis incommoda patiatur, imprimis ſi ſimilia jam olim experta fuerit, operatio tentanda erit, & Embryo ſub conditione ſaltem baptizandus, dummodo prima oſtendat humani corporis lineamenta, neque putredine corruptus inveniatur, ſive motum exerceat, ſive non; ille enim in tenello illo corpuſculo adeo exiguus forte erit, ut à nobis percipi non poſſit; vel embryo ob matris obitum, aliasve cauſas vehementiori animi deliquio oppreſſus eſſe poterit. Innumeri credo, quotannis fœtus vivi, vel cum defuncta matre ſepeliuntur, vel per abortum excluſi in latrinas projiciuntur. Nunquid chriſtiana charitas nos obligat opinionem illam probabiliſſimam amplecti, etſi etiam minus probabilis foret; cum æternæ homunculorum ſaluti adeo faveat. Verum quidem eſt, quod ſigna graviditatis primo menſe valde dubia, imo & ſigna vitæ fœtûs aliquando & reliquis quoque menſibus ſint incerta: *præſtat tamen*, ait HILDANUS, *centum cadavera prægnantium fruſtra incidere, quam ſemel permittere, fœtum vivum in utero materno tam miſerè perire atque ſuffocari. Hoc profecto eſſet crudelem atque inhumanum ſeſe erga proximum exhibere, imo & juſtiſſimam iram divinam in genus humanum provocaret.*

Inſueto

---

*) *Cangiamilæ Embr. Sac. Lib. 1. Cap. 12.*

**) — *Ibid.*

Inſueto & magno labore congeſſiſti & oſtendiſti indiſſolubilem Chirurgiæ & Medicinæ nexum, paucis multa dixiſti, Prænobilis, Expertiſſime, Celeberrime Domine, quæ tamen ſufficiunt Parochis Theologis Curatis, ac Presbyteris, ne unquam de vita fœtûs nedum nati deſperent, nec hallucinentur facile de conferendo Baptiſmatis Sacramento humanis embryonibus, licet ſenſibilia vitæ fœtûs ſigna non animadvertant, vitâ enim hæc tam obſcura & ſilens eſſe poteſt, ut nullo in ſenſus cadente effectu ſe prodat.

QUARTUS Dominus Laureâ Doctorali inſigniendus, ut ſe præſtet eadem Theologum Medicumque pugna, ac ſacræ huic Palladis ædi penſum debitum perſolvat, demonſtrabit: plura adhuc dari in Medicina Theoremata, quorum cognitio Parochis, Confeſſariis, Theologisque & utiliſſima, & ſcitu neceſſaria eſt.

Medicinam legalem non minus in Eccleſiaſtico, quàm in Naturali, Civili, Criminali Jure, judicem inſtruere, conſilia & Reſponſa Medica cum annexis ſacræ Rotæ Romanæ Deciſionibus, à Paulo Zacchia edita, ſatis probant. Plures etenim in conſiſtoriis deciduntur Quæſtiones ex Medicina legali declarandæ. E. G. De impotentia, cujus ratione matrimonium diſſolvendum rogatur. Ex parte maris inquirit hìc Medicus in mentulæ defectum, paralyſin, ſitum inſolitum, phymoſin, capiſtrationem, tortuoſam figuram, vitioſam perforationem; ex parte fœminæ examinat, num ulcera genitalium, arctitudo, coalitus, concretio nympharum, ac carunculárum myrtiformium, congreſſum impediant. Quænam ex hiſce vitiis ſanabilia aut inſanabilia ars ſalutaris eſſe doceat, ita Medicus eccleſiaſticum Judicem inſtruit, ut hic divortium locum habere vel non habere pronunciare cogatur.

Non minus in materie de miraculis petitur à Medicis judicium, præprimis dum ſanationes à morbis & infirmitatibus concernunt; quæ ut in miraculorum referri numerum queant, BENEDICTUS XIV. L. 4. C. 8. ſequentes requirit conditiones: 1mò: *Ut morbus ſit gravis, & curatu vel impoſſibilis, vel difficilis.* 2dò: *ut morbus, qui depellitur, non ſit in ultima parte ſtatûs, ita ut non multo poſt naturaliter ac per ſeſe declinare morbus debeat.* 3tiò: *ut aut nulla fuerint adhibita medicamenta, aut ſi adhibita ſint, ea non profuiſſe, certum exploratumque ſit.* 4tò: *ut ſanatio inſtantanea ſit,*

aut

aut certe tam exiguo temporis ſpatio contigerit, quo ex communi peritorum judicio contingere viribus naturæ non potuerit. 5tò: *ut ſanatio abſoluta, non manca & imperfecta ſit.* 6tò: *ut nulla notatu digna evacuatio aut criſis præceſſerit.* Quis autem alius ſingulas has à Summo Pontifice requiſitas ad facta miraculoſa conditiones dijudicare poterit, quam qui theoriâ atque experientiâ Medicâ ſatis inſtructus eſt. Idem ille Pathologiæ ſuæ confidens, ſanationem quandoque pro miraculo reputabit, licet in uſum vocata fuerint medicamenta. Sic in novo Teſtamento ſanationem illam cæci nati, miraculoſam cenſebit omnis Medicus, licet CHRISTUS lutum è ſputo fecerit, eóque cæci oculos liniverit.

Chriſtianæ Reipublicæ maximoperè decens, ac laudabile conſilium fuit illud à Summis Pontificibus, & à ſacroſanctâ Tridentinâ Synodo confirmatum, & in inviolabilem obligationem injunctum, ut virgines, quæ caſtitatem Deo voverunt, & in Monaſteriis Religionis vinculo obſtrictæ commorantur, perpetuæ clauſuræ votum emitterent, ut habetur in eodem Concilio Tridentino Seſſ. 25. C. 5. & in Bullis Summorum Pontificum, præcipuè verò Bonifacii VIII., Pii V. & Gregorii XIII. Licet poſtea, ut à Decreto illo abſolverentur, plura obtinuerint ſacrarum Virginum Monaſteria, exſtant tamen adhucdum clauſurarum multæ, Papales ſic appellatæ, à quibus, quæritur, an Moniales certis de cauſis exire poſſint: Ipſimet Pontifices à clauſuræ obligatione abſolvendas eſſe Moniales, dum Epidemia vigeret, decreverunt. Epidemiæ vero nomen accipi à Summis Pontificibus pro vera peſte, facile demonſtrari poteſt, quod in omnibus cauſis, propter quas permiſerunt Monialibus exitum à clauſura, præ oculis habuerunt commune totius Monaſterii bonum, & univerſi cœtûs ipſarum Monialium ſalutem, idcirco non ſimpliciter in qualibet Epidemia hanc permiſſionem voluerunt habere locum, ſed tantum in maligna, maxime contagioſa, peſtifera, in qua vel omnes, vel major ipſarum pars periclitari poterat. Poſito nunc, id quod Adorandus Summus Dominus gratioſe avertere velit, ejusmodi peſtilentem graſſari luem, alia à Medicis reſolvenda naſcitur quæſtio: utrum præſtet infectas, an ſanas dimittere. Certè, ſi ad contagium reſpiciamus, potius infectæ quam ſanæ ſunt dimittendæ, non ſolum quia pauciores numero erunt infectæ quam ſanæ, ſed quia ſanæ exeuntes ob aëris mutationem periclitarentur, & nihil boni ipſis infectis à ſanarum exitu emanaret.

Si porro perpendam, quænam requirantur in recitandis officiis divinis, quæ item in Miſſa vel dicenda, vel audienda. Quinam morbi excuſare poſſint à privata Divinorum recitatione. Quinam à publica in Choro facienda. Quinam, dum recitare officia divina non poſſunt, teneantur alium recitantem audire. Qui morbi Miſſæ dicendæ, quive audiendæ impedimento eſſe poſſint. Quænam præcepta medica in recitandis divinis officiis iis ſervanda ſint, quibus recitatio ob aliquem morbum noxia quoquo modo eſſe poſſet, evidentiſſime ſane video, deciſivam Judicum Theologicorum ſententiam in multis caſibus à Medici pronunciantis dependere arbitrio caſto, prudenti, fundato.

Mihi vero hodie nihil cum Conſiſtoriis, nihil cum Judicibus, aut ſuperioribus Eccleſiaſticis, nihil cum perſonis privatis Medicorum ratiocinium exſpectantibus agendum; ſed placuit Præſtantiſſimo Domino Promotori, id mihi injungere muneris, ut pro materie inaugurali publice oſtendam, *Dari in Medicina plura Theoremata, quorum cognitio Theologis, præſertim iis, quibus animarum cura commiſſa vel committenda eſt, non tantum utilis, ſed & neceſſaria ſit.* Exigit ergo poteſtas Domini Dictatoris, atque auctoritas, ut hodie in conſeſſu Eruditiſſimorum, ut plurimum Eximiorum Virorum, Reverendis Parochis ac Confeſſariis loquar, quibus omnibus animarum curam unicè cordi eſſe debere, munus, quo funguntur, poſtulat ipſum.

Accedite ergo primo loco Parochi, Venerabiles Viri! Benevolentiam veſtram non denegate ei, qui ex firmis medicinæ principiis ad curam animarum, quas Vos in æternum felices reddere cupitis, contribuere quid poſſe, ſibi perſuadet:

Christus Salvator noſter concipi, geſtari, pari voluit à Fœmina, habente ſua ovaria, tubas fallopianas, uterum, &c. In toto generationis ſui negotio, ab ortu, figurâ, naturâ hominis differre non voluit, niſi quoad conceptum, quem in Chriſto Spiritus Sanctus, Patrum vero ſperma in nobis operatum eſt. Quis autem crederet, Chriſtum diebus aut ſeptimanis aliquot à Conceptu, non fuiſſe animatum Chriſtum, ſed plantæ ſimilem, aut machinam, aut informem carneam maſſam? ---- Celebrat Eccleſia Catholica Beatiſſimæ Mariæ Virginis Conceptionem, intenditque de ejus formali Conceptione, hoc eſt de primo animationis inſtanti, feſtum agere, non de materiali, quæ ſola, ut Theologi dicunt, non eſſet

feſti

feſti eccelſiaſtici objectum. Solennitas cadit in octavum diem Decembris ex divina revelatione à Divo Anſelmo examinata atque probata. Si ergo Nativitas Virginis contigit octavo Septembris, ut ex antiquiſſima Eccleſiæ traditione conſentiunt omnes, ſequitur Virginem, quæ novem menſium ſpatio in materno utero manſit, animam eodem conceptionis ſuæ corporeæ die accepiſſe. --- Deum Patrem fabricaſſe è limo terræ Adamum, legimus in ſacris literis; dies vero aut ſeptimanas exſpectaſſe Creatorem, priusquam figuræ Adami inſufflaverit ſpiritum, non legimus; ſed humanam figuram ilicò à formatione, animâ vivificare voluiſſe, probabiliſſimum eſt. Inde deduco hiſtoriam generationis Chriſti, feſtum Conceptionis Beatiſſimæ Mariæ Virginis ab Eccleſia inſtitutum, primique hominis ortum nobis perſuadere ad credendum, veroſimillimum ſaltem, ſi non certiſſimum eſſe, & nos ſine anima rationali conceptos non eſſe. Quare Cariſſimi Domini Parochi! in caſibus, ubi agitur de Baptiſmo & Abortu, aliter hodie ſentiendum, ac plurimi hucuſque ſenſerunt.

Embryonem humanum conſiderare oportet ut natum, & nonnatum. Circa nonnatum, ita inſtruat obſtetricem Parochus: ſi infans caput emiſerit, & periculum immineat, baptizetur in capite: nec poſtea, ſi omnino naſcatur, erit iterum baptizandus. At, ubi aliud emiſerit membrum, quod vitalem indicet motum, in illo, ſi periculum impendeat, baptizetur: verum ſi totaliter deinde oriatur, erit ſub conditione rebaptizandus, hoc modo: *Si non es baptizatus, ego te baptizo &c.* Si totus in utero fuerit, poteritque eum obſtetrix in ipſo manu incurvatâ, ſpongiâ, vel ſyphunculo abluere, baptizetur præmiſſa conditione: *ſi es capax &c.* Idem obſervetur, quamvis in eo ſtatu ſit adhuc ſecundinis circumveſtitus, nec eæ disrumpi poſſint, vel non debeant; at ſi poſtea disrumpantur, erit iterum addita duplici conditione baptizandus: *ſi non es baptizatus, & es capax, ego te baptizo &c.* qui ſi poſtea caput ex utero vel aliud membrum emiſerit, baptizandus eſt denuo ſub conditione: *ſi non es baptizatus &c.* Nati vero infantes, vel maturo vel immaturo partu ſunt excluſi, illi vitæ ſigna exhibentes, ſimpliciter ſunt baptizandi; ſin autem omni externo motu privati, frigidi, quaſi exanimes jaceant, cæterum integri, conditionatè baptizentur; poteſt enim vita minima adeſſe, poſt minuta aliquot, aut & longius intervallum in activam mutabilis; poteſt ob compreſſionem venarum jugularium à funiculo umbilicali, collo arcte ſatis circumducto, ſtupor

 univer-

univerſalis adeſſe cum facie livida, obſtetricis vero manu ac frictionis ope excuſſibilis &c. Huc referenda quoque ſunt monſtra, quæ humanam ſpeciem non præ ſe ferunt, baptizanda ideo non ſunt: de quibus ſi dubium extiterit, ac tempus interrogandi Parochum, vel peritos, non ſuppetat, impoſita ſequenti conditione baptizanda ſunt: *ſi tu es homo, ego te baptizo* &c. De iis, quæ circa monſtra ratione Baptiſmi obſervanda ſint Parocho, & ab hoc edoctæ obſtetrici, qui plura deſiderat, adeat is Embryologiam ſacram *Franciſci Emanuelis Cangiamila* Lib. 3. Cap. 9. pag. 313. Immaturo partu excluſi, ſive abortivi fœtus duplicis ſunt ſpeciei, aliqui non ſolum primariis membris inſtructi, ſed toto etiam corpuſculo completi: aliqui non completi, nimirum ætate minores. Completi, ſi vitæ indicium motu præbent, ſimpliciter baptizentur; ſi vero motum non præ ſe ferunt, at nihilominus non ſunt corrupti, aut laceri, aut contuſi, quamvis lividi, ac ſine pulſu, reſpiratione, motu atque ſenſu, dubium eſt, utrum revera obierint, an non, hinc conditionatè baptizandi. Sæpe enim detectum fuit, eos propter abortûs violentiam in immane deliquium incidere, ita ut, quamvis re ipſa vivant, omnino tamen mortui appareant. De fœtibus autem non completis, id eſt: ætate minoribus, cum probabiliſſimam, ut ſuperius dixi, licet non phyſicam eorum vitæ certitudinem habeamus, hinc æquitas opinionem benigniorem, ipſisque favorabilem pro baptiſmate conditionate miniſtrando, ſuadet eſſe amplectendam. Circa abortivos minimos hæc tenenda ſunt: fœtus primorum dierum baptizandus eſt ſub conditione: *ſi es capax*, quamvis adhuc ſecundinis involutus, ne tempus abſumatur cum periculo ejus mortis, ubi aëri exponeretur: quæ conditio: *ſi es capax*, reſpicit æque tam dubium animationis & vitæ, quam dubium, ne baptiſmatis validitati obſtent ſecundinæ; quo facto aperiantur ſecundinæ ipſæ, & iterum baptizetur ille ſub duplici conditione: *ſi es capax*, *& ſi non es baptizatus* &c. Et hoc, ſive motus in eo obſervetur, ſive non. Inanimata vero corpora, ut Polypi uterini, excreſcentiæ, Hydatidum congeries, tumores, mola, & ejuſmodi abjiciantur. Per molam vero hìc intelligi volo deformem maſſam, quæ ex congreſſu utriusque ſexûs, loco fœtus humani producta, omnino à naturali conceptu degenerat. Eſt enim & mola, quæ maſſam repræſentat ſanguinis rubri, valde compaſtam, nullo artificio ſolubilem; talis mola conceptus naturalis plerumque eſt, vid. Ill. L. B. v. Swieten §. 1326, & omnem attentionem circa collationem baptiſmi meretur.

Exigit

Exigit eadem circa baptiſmum miniſtrandum debita zeloſaque attentio, ut Parochus acceſſitus ad mulierem gravidam, jam eo præſente, aut & ante ejus adventum exſpirantem, ilico jubeat, ſectionem cæſaream inſtitui; quotâ adhuc ab obitu die ſecari queat mortua prægnans, ſub dubia ſpe ſervandi aut ſalvificandi ſaltem fœtum, quâque methodo, & quali cum cautela ſecare oporteat, expoſuit jam in enucleatione ſui Programmatis Cariſſimus D. Collega Meyer.

Prudentiſſima illa Lex, Regum, Principumque juſſu, atque auctoritate ſancita, quâ præcipitur, aquis ſubmerſos extractosque omni poſſibili modo juvare, jam fere univerſalis facta eſt, cum variis felicibus Medicorum tentaminibus conſtet, ejuſmodi infelicium multos rediiſſe quaſi in vitam, aliàs futuras certiſſimas mortis victimas. Id ergo muneris incumbit Parocho; aut Clerico cuicunque tranſeunti aut vicino, ut conditionate Generalis Abſolutionis participem faciat dubium hominem.

Ipſi etenim Medico ſigna dubiæ & certæ mortis, ante primi putrilaginis gradûs acceſſum, elicere difficile eſt. Præſentia, & antegreſſa viam quidem pandunt, licet non indubitatam; ſic ſi frigus univerſale; artuum rigor; defectus contractilitatis in Iride oculi ad admotam candelam; amiſſus oculorum ſplendor; omnis motus, reſpirationis, pulſusque carentia præſto ſint; & morbus præceſſerit vel chronicus, vires carnesque pedetentim conſumens, vel acutus, ad acmen per gradus aſcendens; certa tum, ſed nondum certiſſima mortis ſigna habebit; èontra, dum in artubus, oculis, horum Iride contrarium deprehendit, & homo ſine morbo, aut in morbo ſubito deceſſerit, dubia. Diſcant hæc ſigna Parochi, adeoque eos monere liceat, ne in opere ſepulturæ feſtinare velint.

Sacramentorum opportunè adminiſtrandorum reſpectu, non inutile quoque erit Paſtori præprimis Rurali, Medico deſtituto, indicia noſſe, unde mortem repentinam præſagire liceat. Horum aliquot ex Hippocrate hìc adjiciam: *Qui crebro & vehementer citra manifeſtam cauſam, animo linquuntur, repente moriuntur.* Lib. 2. Aph. 41. *Dolor in pectore fixus cum torpore malum denunciat, hi ſi ſuborta febre exæſtuent, celeriter mortem oppetunt.* Prædict. Lib. 1. *Oris ventriculi dolor ſeniori crebro adveniens, repentinam mortem denunciat.* Coac. Præn. Mortis quoque in morbis propinquæ indicia, ex eodem ſacro fine, perſpecta ſibi reddat Parochus. *Sic in febre non intermittente, ſi labrum aut ſupercilium, aut oculus, aut naſus pervertatur, ſi non videat,*

deat, ſi non audiat, imbecillo jam corpore, quidquid ex his evenerit, in propinquo mors eſt. Lib. 4. Aph. 49. *Præter gravitatem* (corporis) *ſi ungues & digiti liveſcant, mors confeſtim exſpectanda eſt.* Lib. Prænot. *Lividus vomitus, ſi graviter olet, celerrimam mortem denunciat.* Ibid. *Lethale quoque, labra reſoluta, pendentia, frigida, & exalbida eſſe.* Ibid. Medicis hiſce Prognoſticis, ne quid circa animarum ſalutem negligatur, inſtructum quidem oportet eſſe Ruralem Parochum, non vero Medicinam ipſam facere permiſſum eſt. Si enim certum eſt, uti certiſſimum (liceat mihi hìc contra propriam artem quid proferre) nequaquam fieri poſſe, ut in omnibus ac ſingulis caſibus, qui ſe Medico inter medendum offerunt, ipſe à culpa ſit immunis, & ſi quælibet levis culpa ſufficiat ad inducendam irregularitatem, tum profectò Clerici quicunque Medicinam exercere prohibeantur, etſi nonniſi innocua præſcribere prætendant, quæ tamen malè locata, nocentiſſima fieri queunt. Imò adeò cautè ad evitandam irregularitatem, agere oportet Parochum, ut ne pulvinar quidem debili ægrotanti ſubtrahere ſit ei permiſſum, etſi finis, quem intendit, laudabilis fuerit.

Nunc de iis morbis verba faciam, qui ex Medicorum ſententia prohibere debent, ne infirmis etiam de proximo morituris ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum miniſtretur: de jejunio, cui infirmi maxime in periculo mortis poſiti non obſtringuntur, mentionem hìc habere non eſt neceſſe: delirium perpetuum impedit Euchariſtiæ Aſſumptionem; dilucida intervalla permittunt. In anginoſis affectibus, in quibus deglutire quicquam ſine ſuffocationis periculo æger non poteſt, in ſtrangulatione ab utero, ubi mulieres tanquam mortuæ quidem jacent, at nec loqui, nec quicquam deglutire poſſunt, licet audiant & percipiant, quicquid ab adſtantibus dicitur, & aliquando manibus ac nutibus ad interrogata reſpondeant; nullo tamen modo tutum eſt illis Sacramentum miniſtrare, facile enim à minima quaque re oblatâ ſtrangulantur. Tuſſis cum continuo vomitu, nauſea, ſingultus, paſſio iliaca, cholera, lienteria, & affectio cœliaca jubent ſumma cum cautelâ procedere Parochum. Maniacos, Phreniticos, Convulſos, Epilepticos, licet his in paroxyſmo Euchariſtiæ Sacramentum porrigere non audeat Paſtor, ſæpiſſime tamen viſitet, ut enorme naturæ robur, naturalem morbi genium cognoſcere diſcat, adeóque in caſu ſimulatæ obſeſſionis diabolicæ facile ſe decipi non patiatur.

Quas perſonas tempore jejunii, & quadrageſimæ ad abſtinentiam ab eſculentis

lentis ſtringere, quas abſolvere poſſit Parochus , præprimis à gravidis , lactantibus, puerperis, ſenibus, valetudinariis conſultus, ex medicæ artis theorematibus reſolvet; quorum unum, ne prolixus ſim, proponere liceat ; & judicent ex Sacro-ſanctæ Theologiæ principiis Eximii , quouſque hoc ipſum, quod proponam, obſervantiæ legibus ſubjici & non ſubjici queat : *Senes Inediæ patientiſſimi ſunt: mox homines conſtantis ætatis: nequaquam adoleſcentes : maximeque omnium pueri: atque omnino, qui id ætatis fuerint alacriores.* Hipp. Lib. 1. aph. 13. Idem divinus ſenex in ſequente aphoriſmo ſtatim ſubjungit ſequentia : *Quæ corpora incrementis augeſcunt, plurimum habent calidi nativi, proptereáque plurimo egent alimento, alioqui horum corpus tabeſcit. Senibus vero parum caloris ſupereſt, quo fit, ut paucis fomitibus contenti ſint , nam copia extingueretur facile.* Si quis ad comprobanda hæc Hippocratica effata hiſtorias deſideret , nonnullas ex Romanis commemorabo : Pomponium Atticum die quinto inediæ mortuum eſſe , legimus apud Cornelium Nepotem. Sextius autem Baculus, ut eſt apud Cæſarem de Bell. gall. L. 6. c. 38. Cum ita ægrotaret, ut diem jam quintum cibo caruiſſet , adeo à morte procul erat, ut arma caperet, hoſtesque arceret, quippe ætate eâ , ut non ita pridem munere functus eſſet primipili ; Atticus vero ſeptuaginta ſeptem annos compleverat. Sic mirari non oportet, Suetonium , cum ſcripſit Tiberium cibo per quatriduum abſtinuiſſe , non modo non adjeciſſe , quod noxæ quid inde retulerit , imo, ut confeſtim oſtiam deſcenderit, docuiſſe. Tiberius enim tunc erat maxime conſtanti ætate. Nec facile quis reperiet pueros infantesque iſtiusmodi jejunia ſic tuliſſe. --- Ratione potulentorum velociſſimam percipimus à Parocho reſolutionem : *Liquidum non frangit jejunium.* Ego tria hic propono liquida: choccolatam, aquam vitæ, vinum. Choccolatam tanquam potum canonizare, eſt palliare abuſum ejus aſſumptionis; ut id, quod ex ſua natura cibus eſt, in jejuniis illicitus, licitum faciamus, & eorum voluptatem ſecundemus, qui hujuſmodi potioni dediti ſunt. Econtra cum choccolatæ effectus omnes ſint de directo contrarii fini in jejuniis intento, qui eſt corpus macerare, carnis ſtimulos compescere, caloris efferveſcentis impetus obtundere, adeóque carnem ſubjugare ſpiritui, ut hic alacrior factus ad cœleſtia elevetur: illa vero corporis vigorem adaugeat, carnis ſtimulos acuat, & caloris impetus ſanguinemque excitet, hinc ex re eorum, qui jejunii leges integras ſervandas cenſent, eſſe putaverit quilibet Parochus, ab ejus uſu in totum abſtinere.

Neque inficiari poſſum, aquam vitæ effectus producere, ſufficientes viſos ad prohibendum ejus uſum in jejuniis, cum, tametſi non nutriat partes ſolidas, nutriat tamen & augeat ipſos ſpiritus, ita ut hi ſubjugentur carni. Quid nunc de uſu vini in cœna copioſius ſumendi, ſentiendum ſit, iis decernendum relinquo, quibus vim vini domantem, aut excitantem ſpiritus, ſcire & experiri in proprio corpore datum eſt.

Ad Confeſſarios me converto, quorum ſcire interſit promptam luis venereæ per concubitum propagationem. Confitetur e. g. Maritus ſe rem habuiſſe cum alia. Quærat tum Confeſſarius, num quid morboſi ſibi inde contraxiſſe putet pœnitens; ſin annuat, jubeat, ut utatur Medico; ſimulque interdicat ei congreſſum cum uxore, donec nil contagioſi ſubeſſe pronunciaverit Medicus; ne execrabile, quo pœnitens forte laborat, malum propagetur in inſontem conjugem.

Ne honeſta & pia Virgo in lamentabiles anguſtias conſcientiæ de ſe puræ compellatur, acquirat ſibi Confeſſarius notitiam fluoris albi mulierum, ne caſtæ puellæ ex naturali corporis irritabilitate tentatæ aſſigat pollutionum crimen. Signa autem albi fluoris apud Medicos hæc ſunt: quibuſdam continuo exſtillat ex utero humor lentus, tenax, albicans, inodorus, alias acer, alias blandus. Aliæ vero talem humorem tantum eo tempore advertunt, ubi ſanguis menſtruus debuiſſet prodire. Fluxus tunc ſat copioſus per 5. 6. 7. 8. 9. dies & quandoque diutius durat, poſtea iterum deſinit. Sanguis autem nullus prodit, aut ſtriæ tantum ſanguineæ muco miſtæ comparent. Si ex hiſce ſignis morbum, non peccatum detexerit Confeſſarius, tum ejus muneris erit, non ſolummodo innocentem declarare virginem, ſed & conſulere, ne nubat, antequam à fluore albo integrè fuerit ſanata; nubentes enim proclives ſunt ad abortiendum ſecundo tertiove geſtationis menſe.

Sanus conjux exigere non poteſt debitum à conjuge non ſanæ mentis, quia ſecuri nequaquam eſſe poſſumus, an naſcitura proles magis ſano quam infirmo conjugi in valetudine ſimilis futura ſit: quinimo contra juſtus & rationabilis timor irrepit potius contrarii eventûs, nempe ut morboſo ſimilior ſit futura, quia plerumque parentes morboſi, nempe altero ex parentibus exiſtente morboſo, potius morboſam prolem generare, quam ſani ſanam conſueverunt; ut ex Hippocratis

auctoritate

auctoritate patet in Lib. de genitura. Quod quidem maxime locum habet in ægritudinibus cerebri, quæ omnes, cum inſignes fuerint, ſolent eſſe hæreditariæ. Reliqua circa hanc materiem, quænam videlicet virum à redditione debiti excuſare poſſint ex parte ſui; quænam uxorem à debito reddendo excuſent ex parte ſui; quænam vel alterum vel utrumque conjugem prohibeant exigere, omnia hæc evolvi dilucidiſſimè poſſunt ex incomparabili opere *Pauli Zacchiæ*, inſcripto: *Quæſtiones Medico-legales*, qui liber unà cum Embryologia ſacra *Franciſci Emanuel. Cangiamila* omnibus Theologis, quibus animarum cura commiſſa vel committenda eſt, ita neceſſarius eſt, ut dogmatum horum virorum ignaros, errare putaverit is, qui vel primis labris hæc ipſa guſtaverit; quare videant Eximii, num ea, quæ protuli, digna ſint, ut in Examine Synodali impoſterum proponantur.

Facunde, ſcite, terſiſſime argumenta, & quæſtiones vobis propoſitas exhauſiſtis, ſolviſtis problemata, iliadem nuce complexi eſtis viri Egregii, Perilluſtris, Prænobiles, Expertiſſimi, ac Celeberrimi, adeoque ex amplitudine, difficultate, multitudine, nexu variarum diſciplinarum demonſtraſtis, vos Medicâ Doctorali Daphnide digniſſimos, & jus vobis vindicaſtis inſignia Doctoralia capeſſendi; unum adhuc poſt tot geſta ſupereſt, quod ad Univerſitatis hujus antiquiſſimæ Leges præſtetis; cum præter ſtudiorum Communionem ſpecialiori adhuc, eoque ſanctiori Nomine cum hâc Academiâ Catholicâ eſtis conjuncti, peculiare onus, ſed leve jugum, ſed ſuave in vos ſuſcipiatis, fidemque veram Romano-Catholicam ad Normam â Sstâ. Synodo Tridentina traditam & præſcriptam hîc publice profitendo, & vi jurisjurandi confirmando.

Aliud adhuc præceptum ab hujate Univerſitate vobis impoſitum, vi cujus perpetuam à vobis erga ſe Reverentiam & Obedientiam exigit, Religioſe ſervetis, Academici proinde Sceptri apicem attingite, & jurate, quæ Nobilis & Doctiſſimus Dnus. Academiæ hujus Secretarius ſpecialiter à nobis ad id officii rogatus præleget.

Vos ergo adimpleviſtis, quidquid longo jam more receptum, quidquid ad conſequendam Doctoratûs Lauream neceſſarium eſt; Ego proinde quoque, ne actum, veſtraque morer deſideria, meis è partibus nihil deeſſe patiar.

Adeſte ergo Nobiliſſimi Pugiles, appropinquate mihi, aut potius veſtræ appropinquate gloriæ, inferiora, quæ modo occupâſtis, ſubſellia linquite, altiora ſcandite, eaque meritis veſtris aptiora. . . . . .

Sedete tantillum mecum, & docete ſinguli ſequelas, concluſiones, & Corollaria ex Doctiſſimis, ſolidiſſimis, utiliſſimisque Orationibus inauguralibus veſtris ſponte fluentia. . . . . .

Nitide, Splendide, Laconicè, Doctoraliter è ſublimiori Cathedrâ docuiſtis confectaria, & concluſiones ex utiliſſimis & facundiſſimis ſermonibus veſtris deductas, Cathedræ hujus legitimam poſſeſſionem nacti eſtis Perſpicaciſſimi, & Exercitatiſſimi Heroës invicti Dni. Profeſſores publici reſpectivè ordinarii Epomide induti Medicinæ Licentiati, jam dudum more majorum creati per Perilluſtrem ac Reverendiſſimum Dominum L. B. MAXIMILIANUM DE GEYR in Schweppenbourg J. U. D. Eccleſiarum Metropolitanæ Colonienſis, & Cathedralis Leodienſis Canonicum Capitularem, Abbatem ſæcularem in Viſet, almæ hujus Univerſitatis Procancellarium, cui communi animo, voce, ac ſuffragio grates, neque has unquam intermorituras pro ſuâ hâc benevolentiâ, ac facilitate rependimus, pie ſimul, Chriſtianeque vovemus, ut quò noſtræ gratitudini, gratæque voluntati occaſio prolongetur, renovetur ſicut Aquilæ, juventus ejus.

Per EPOMIDEM hanc humeris veſtris inſtratam colla oneri, neque huic adeo levi ſuppoſuiſtis;

> Omnia ferre volunt humeri, nil ferre recuſant
> Veſtri, ſic illis gloria parta venit.

GALERUS nunc veſtros exornet vertices, rotundus hic eſt, hinc totum orbem reſpicit, ea ratione credere poteritis Doctrinæ veſtræ famam ad omnes orbis partes deportatum iri.

> Sol oriens, moriens, ſeptentrio diſcat, & Auſter,
> Quam fortes Medicâ ſitis in arte viri.

LIBRUM jam capite clauſum, in Medico enim diffuſiſſimo Librorum apparatu, & Luxurie mirificâ gaudetis Eruditione litterariâ, lectiſſimorumque omnium notitiam propriam vobis feciſtis, ſcitis.

Primorum monumenta Patrum, Mediæ acta ſenectæ
Et nova, quæ methodo, ſæcla dedêre novâ.

Nunc & apertum accipite, ſcio enim, veſtra induſtria clauſos diu Libros non patitur, ſic è lectiſſimis, probatiſſimiſque, quos impigra ſemper manu teritis, volvitiſque Authoribus, majorem pergetis ſcientiam eruere. . . .

ANNULO jam digitos exornate, non enim oportet vos perfidum dixiſſe Sacramentum Minervæ, ſed ſapientiæ vos Authoratos, dicatos, & ſponſatos eſſe. . . . . .

In mutuos jam veſtros AMPLEXUS ruo, maneat nimirum altâ mente repoſtum, quod prælectum vobis antea fuerat, pacem & concordiam, cum ad incrementa Reipublicæ literariæ plurimùm conferant, literatos inter debere eſſe perpetuam; ſiqua tamen ſententiarum diverſitas oboritur, nefas ducite à ſacris moderationis legibus recedere.

Sanguinea exagitent inter ſe prælia Parthi,
Bella Sophos inter Mars moderatus agat.

Quod igitur Fœlix, Fauſtumque ſit, & ad DEI Triunius gloriam, mundiſſimæ abſque omni nævo Virginis, Sanctorum, Imperii, Eccleſiæ Romano-Catholicæ, Patriæ, Urbis, Univerſitatis, ac Facultatis medicæ incrementum, in communem Civium Proſperitatem, proximi Emolumentum, in Solatium mihi, in omnigenæ vobis Felicitatis abundantiam cedat, vertaturque.

Conceſſis huic Univerſitati Authoritatibus à Summis Imperantibus, ſanctâ Sede Apoſtolicâ, & ſacra Cæſarea Majeſtate, quibus in hoc paſſu fungor, Ego JOANNES GEORGIUS MENN Philoſ. & Med. Doctor, Materiæ medicæ ac Chemiæ Profeſſor publicus, ordinarius, Collegii Profeſſorum Medicorum Præſes, ſeu Primarius, h. t. Decanus. Vos Laureæ Doctoralis Candidatos utrumque latus meum ſtipantes, Te PETRUM WILHELMUM JOSEPHUM DE GINETTI Monaſterio-Eiffliacum, Anatomiæ, & inſtitutionum medicarum Profeſſorem publicum, ordinarium, Monaſterii in Eiffliâ humanioribus, hic Coloniæ Philoſophiæ præceptis imbutum, porro in Academiâ Monſpelienſi, & Marburgenſi, ac demum in hâc noſtrâ Medicinæ fundamentis inſtructum, in exercitu Regis Galliarum per 9

annos

annos Medicum noſocomialem publicum, propugnatâ diſſertatione *de alvi fluxibus, & Colicâ pictonum*, ſuperatiſque rigidis examinibus per ſeptendecim annos in hac civitate Practicum perſpicaciſſimum. Te JOANNEM WILHELMUM HEIS Agrippinatem, Profeſſorem publicum, hauſtis in Florentiſſimâ Laurentianorum Gymnade humanioris literaturæ ac Philoſophiæ præceptis, Anatomen à verſatiſſimo Dno. Gery exercitûs Gallici Chirurgo, & demonſtratore Anatomico edoctum, hauſtis porro hìc Coloniæ per 3 annos *me auſpice & præceptore* Apollineæ Artis principiis, ventilatis duabus Diſſertationibus *de Calce vivâ & variis hydropis ſpeciebus*, exantlatis quoque rigidis examinibus, *à me ipſo* Laureâ Doctorali more transeuntis, út vocant, condecoratum, porro à Perilluſtri, & præcellente Domino Archiatro & Conſiliario intimo *Stephano de Kerich* tentatum, & Archi-Diœceſeos Colonienſis inferioris, urbisque Rhenobercenſis Phyſicum nominatum, Collegiorum medicorum Clariſſimi *Leidenfroſtii* Profeſſoris Duisburgenſis auditorem attentiſſimum, nec non à Collegio medico Electorali Duſſelano approbatum, & legalitate dotatum, tandem hìc Coloniæ praxi Medica per 12 annos luculentâ Celebrem. Te MATTHIAM JOSEPHUM MEYER Agrippinatem, Medicinæ Profeſſorem publicum, ordinarium, qui jactis in Celeberrimo trium Coronarum Gymnaſio inferiorum ſcholarum, & Philoſophiæ fundamentis, exceptis in Cæſareo-Regiâ Academiâ Duisburgenſi per tres annos Lectionibus publicis ac privatis Medicis ad univerſitatem Argentinenſem migraſti, inibique per annum non Medicas tantum diſciplinas, ſed & Chirurgiam, artemque obſtetriciam edoctus, porro Celeberrimum Viennenſe Archilycæum acceſſiſti, & præter alias artis ſalutaris partes Medicinam Clinicam avide, fervidè, & luculento cum fructu per 3 annos audiviſti; teſtes ſtudiorum tuorum interpellare liceat *Leidenfroſtium, Schererum* Duisburgenſes, *Lobſteinium, Spielmannum Weigenum, Serrinum* Argentoratenſes, *Jacquinium, Crantzium, Hænium, Quarinum, Collinum* Vindobonenſes ÆSCULAPIOS; Tandem Coloniam redux ſuperatis rigidis examinibus, & propugnata Diſſertatione *de Diagnoſi & Prognoſi Luis venereæ incipientis* more Majorum Medicinæ Licentiatus creatus fuiſti. Te FRANCISCUM STEPHANUM SCHUIRMANN Agrippinatem abſoluto in Celeberrimâ trium Coronarum Gymnade humanioris literaturæ, & Philoſophiæ curſu, & auditis per quadriennium Theologicis Prælectionibus publicis, porro ſub meis, aliorumque hujatum Dnorum. Medicinæ Profeſſorum Laudatiſſimorum auſpiciis quarto nunc anno Anatomen, Phyſiologiam, Materiam medicam, Che-

miam

miam, Botanicen, Pathologiam, Chirurgiam edoctum, rigida examina paſſum, ſolutoque publicè Aphoriſmo Hippocratis 81. Lib. IV. jatricæ artis Baccalaureum creatum, dein propugnatâ Diſſertatione inaugurali *de ſignis vitæ & mortis in fœtu*, Licentiatum more majorum denunciatum.

VOS inquam, Te PETRUM WILHELMUM JOSEPHUM DE GINETTI, *Monaſterio-Eiffliacum*, Te JOANNEM WILHELMUM HEIS, Te MATTHIAM JOSEPHUM MEYER, Te FRANCISCUM STEPHANUM SCHUIRMANN *Agrippinates*. A. A. L. L. ac Philoſophiæ Magiſtros, Theſibus inauguralibus in ſaluberrimâ Facultate medicâ propugnatis, exantlatisque Examinibus ſaluberrimæ artis Baccalaureos, ac porro more Majorum Licentiatos, mihique pro more Facultatis præſentatos, altiſſimè ſatis Authoritatibus, ſancta Pontificiâ, & ſacrâ Cæſareâ, dico, creo, facio, reſpective recipio ac confirmo more Majorum Medicinæ Doctores, factoſque in frequentiſſimâ virorum omnis ordinis honorandiſſimorum Coronâ palam pronuncio hìc & ubique locorum, quocunque vos pervenire contigerit, cenſendos, & honorandos, dans vobis poteſtatem Cathedram ſuperiorem aſcendendi, docendi, legendi, diſputandi, aliosque actus gradui huic annexos exercendi, Facultatem medicam hanc regendi, munera publica in eâdem amplectendi, privilegia itidem omnia à Summis Pontificibus, Imperatoribus & ampliſſimo Magiſtratu huic Facultati gratioſiſſimè conceſſa, & indulta impertiens, idque in nomine PATRIS, & FILII, & SPIRITUS SANCTI. Amen.

Primus Ego, quam conſecuti modo eſtis, prærogativam, ſincerè, & animitus vobis gratulor, ſalvete itaque, atque iterum ſalvete Neo-Doctores Expertiſſimi, Profeſſores publici, reſpectivè ordinarii! . . Nunc quanquam teſtes ſint ſpecioſiſſimæ virorum toto orbe famigeratorum ſententiæ, teſtes univerſitates exteræ, teſtes hi ipſi parietes, & ſubſellia, quæ doctis toties concertationibus feciſtis reſonare, quæ vos acceptis digniſſimos honoribus comprobent, teſtes tamen ſimul omni exceptione Majores ſunt Reverendiſſimus ac Magnificentiſſimus Academiæ hujus Rector, Perilluſtres, Strenui, Ampliſſimi, conſultiſſimique Domini D. univerſitatis hujus Proviſores, Curatores, reſpective Conſules, Proconſules, officio Quæſtores, ac quatuor Facultatum Doctores, Profeſſores publici, ac ordinarii, teſtes denique præſentes omnium ordinum Auditores... Felici auſpicio peracta jam ſunt omnia. Æquum itaque eſt, ut iis, qui nobis poſſe dederunt, pro conceſſis his gratiis, ac favoribus nos memores, gratoſque teſtificemur.

GRATIARUM ACTIO.

Primitias Tu Tibi vendicas ALTISSIME! Tu enim animale, vegetabile ac minerale Regnum profuſiſſimâ quodammodo Medicaminum Luxurie fœcundaſti; Tu felli iſti, hepatique piſcis Tobiæ applicandis Balſamum ſalutare indidiſti, Tu vires herbis infudiſti, Tu mineras mirificâ agendi virtute animaſti, Tu etiam Medicum propter neceſſitatem Omnipotenti dextrâ tuâ creaſti, Tu quam in naturâ ubique elucefcere feciſti harmoniam, eam cognoſcendam, applicandamque in ſcientiis naturalibus indicaſti. Largire ô Cuſtos hominum! ut ſimus ii, quales nos eſſe vis, jubes, ut tanto ſupponamus oneri lacertos, ut in morbos & mortem pugnemus, feciſti poteſtatem, dabis copiam, facies tuo honori, & mortalium ſaluti, noſtrisque curis ſucceſſum, tua eſt virtus, tua eſt victoria, tua eſt gloria, vis, ut vitam ponamus pro amicis naturâ & magis voluntate tua nobis conjunctis, mundi inquam civibus, dabis Amorem heroicum, ut contemptis, quæ in hoc ancipiti munere ſe offerunt periculis, Victimæ charitatis exiſtamus, donec in ejus operibus ipſi morte oppreſſi, tuum, ut cæteri, augeamus Triumphum. Pro bonis tantis, omnibusque beneficiis, præprimis vero, quod noſtrum in ſolatium hanc illuxiſſe diem feceris, debitas rependimus grates, ſupplices precamur:

Dirige ſic mentes, noſtros ita verte labores,
Publica ut inde ſalus creſcat, honorque tuus.

Proximum à Creatore locum tenes DEI MATER ſanctiſſima, natalibus, ac divinis dotibus totum humanum genus, Angelorumque Choros ſupergreſſa, Regina potentiſſima, Virgo immaculata, benedicta inter mulieres, quæ genuiſti Naturâ mirante tuum ſanctum Genitorem! Mater quoque hominum amantiſſima, quæ in nato JESULO naſcendorum totam ſeriem intuens totius generis humani, & illorum præcipue tenellulorum, quos primævæ vinculum culpæ tenet, Auxiliatrix gaudes invocari; adſis illis verè Philantropis, qui ſalutaribus ſeſe curis dedicant, ut miſellos illos, uti corporali, ita ſpirituali ſervent vitæ; aſpira Tu certa ſalus infirmorum omnibus, qui ad lectos ægrorum pro proximi vitâ ipſi ſæpe ſuam exponunt, tuæ tutelæ corpus & animam committimus, tua imploramus Patrocinia, ut poſt hoc exilium ventris tui fructum JESUM nobis oſtendas.

Divos

Divos Vos, ANGELUM RAPHAËLEM, qui es Medicina Dei, S.S. LUCAM, PANTALEONEM, S.S. COSMAM & DAMIANUM, Medicinæ in Cœlis Antiſtites, Genioſque Tutelares venerabundi colimus, efficaciſſimum Patrocinium, auxiliumque humillimè petentes.

Vos quoque ſingulari hodie devotione proſequimur pientiſſimi Fundatorum, & Anteceſſorum noſtrorum Cineres, urnas veſtras Celeb. *Stapedi*, *Holzemi*, Cl. *Donckers*, Cl. *Sanzey*, Cl. *Thour*, Cl. *Træſter*, ſex ejusdem Familiæ & Nominis *Engels* quâ par eſt, Religione accedimus, ſique turbare vos videmur, noſtræ ignoſcite pietati, nefas enim ducimus, tam feſtam hìc celebrare ſolennitatem, quin vos clementiſſimos harum Ædium, ſtudiique Parentes, Statores, atque Fundatores intactos relinqueremus.

Semper veſter honos, nomen, laudesque manebunt,
Dum ſua ſtat Muſis gloria, dum ſtat honos.

Ad vivos tandem, quorum beneficio nobis contigit adeo beatos eſſe, feſtiva hæc gratiarum actio convertitur, ad Te inprimis Reverendiſſime, Perilluſtris, Eximie D. JOANNES GODEFRIDE KAUFFMANNS, Ss. Theologiæ Doctor de Concilio, Profeſſor publice & ord., Reverendiſſimi & Eminentiſſimi Archiepiſcopi & Principis Electoris Colonienſis, ejusdemque Curiæ Archiepiſcopalis Sigillifer major, Examinator Synodalis, & Librorum Cenſor, Perilluſtrium Collegiatarum Eccleſiarum Ss. Gereonis & Sociorum Martyrum, & B. M. V. in Capitolio Canonice Capitularis, almæ hujus Univerſitatis ac generalis Studii Colonienſis Rector perquam Magnifice, Judex ordinarie, Juriumque ac Privilegiorum Conſervator à ſancta Sede Apoſtolica ſpecialiter Deputate, Domine colendiſſime!

Sæpius & diverſiſſimis in Caſibus Fiſcalibus percepiſti ſubſidium, & emolumentum, quod tum in Theologicis, tum in cauſis eccleſiaſticis à Medicinâ deſiderabas, ipſeſemet optaſti, ut à Medicis ſuppeditarentur, & facilitarentur media, queis animæ fœtuum nondum natorum ſalvari poſſent; votis Tuis per neo-inauguratos Dominos Medicinæ Doctores ſatisfactum arbitror; utere itaque hiſce laboribus noſtris, & legibus in Archidiœceſi Colonienſi ſtabiliendis, id efficias, ne unquam gravida defuncta cum fœtu forſan vivo, & quod plus eſt, non baptizato ſepeliatur. Tibi inquam, tum pro communibus, quibus quidquid ad Univerſitatis hujus incre-

mentum

mentum & concordiam ſpectat, ſapientiſſime inſtruis, curis, tum etiam pro ſingulari tua erga nos benevolentiâ, quâ actum hunc noſtrum condecorare non dedignabaris, ſempiternas agimus grates, ex Ampliſſimis Hygieines Regnis Laurum tantummodo ceu noſtræ gratitudinis teſſeram Tibi ſubmiſsè offerimus, huic vero utpote non moriturae vota noſtra ne & hæc poſſint marceſcere, inſcribimus:

Teſſera ſit Laurus, ſit noſtri Bajula voti
Vota, velut Laurus, neſcia finis erunt.

Perilluſtres, Strenui, Ampliſſimi, Prudentiſſimique Viri ac Domini,
D. JOANNES ARNOLDE THEODORE DE STATTLOHN,
D. JOANNES NICOLAE FERDINANDE JOSEPHE DE KERICH.
Liberæ Imperialis hujus Civitatis ac Reipublicæ Colonienſis Conſules pro tempore Regentes, almæque Univerſitatis noſtræ Proviſores, Domini perquam Gratioſi, Fautores & Patroni obſervandiſſimi!

Perilluſtres, Strenui, Ampliſſimi, Prudentiſſimique Viri ac Domini,
D. FRANCISCE CASPAR JOSEPHE DE HERRESDORFF.
D. JOANNES FRIDERICE FRANCISCE DE BEYWEGH.
D. MARIA FRANCISCE JACOBE GABRIEL DE GROOTE.
D. MELCHIOR DIETMARE DE WITTGENSTEIN.

Liberæ Imperialis hujus Civitatis ac Reipublicæ Conſules, pro tempore Officio Quæſtores & Pro-Conſules, almæque Univerſitatis noſtræ reſpectivè Proviſores perquam Gratioſi, Domini Fautores, & Patroni colendiſſimi!

Arctiſſimum diximus eſſe inter Matheſin, Hiſtoriam naturalem, Jurisprudentiam ac Theologiam cum Medicina vinculum, & indiſſolubile commercium, artem itaque ſalutarem, ut omni conatu promoveatis, ac fulciatis, utilitas publica, & neceſſitas poſtulat, liceat nobis hodie veſtris offerre curis naſcentium æque ac illorum, quos improviſus caſus ſubmerſit undis, aut aliter è vivis aufert Civium vitam temporalem, ac ſalutem ſempiternam, poteſtis enim legibus publicis ſaluberrimè ſtabiliendis homunciones hos eorumque ſaltem animas cœleſtibus deliciis conſervare, poteſtis cives illos infelici fato ſublatos reipublicæ reddere. Gratiſſimi coram frequenti, & ſplendidâ hâc Concione agnoſcimus, nos

maxi-

maximis nominibus Vobis obſtrictos eſſe, hoc palam profiteri æquum eſt, & pietas jubet. Pro ſingulari illâ, quâ hunc actum præſentes illuſtrare dignati eſtis, gratiâ, ſincerum noſtrum erga Vos obſequium, gratiſſimum ac devotum obteſtamur animum, benevolentiſſimum illud erga artem Medicam Patrocinium omni ſtudio demereri, Veſtrasque gratias nobis obfirmare omni ope adniſuri, Vobis ſupra reliquos mortales devinctiſſimi in hâc Palladis æde votivas æternæ gratitudinis ſuſpendimus tabulas, atque DEUM immortalem pro Veſtrâ, Veſtrorumque ſalute perenni veneramur, ut rebus, Patriæ & Academiæ diu incolumes, lætique præſitis, ut eximiis illis, ac verè Regiis, queis fulgetis animi dotibus, ac virtutibus diù ſoſpitetur Reſpublica, Veſtriſque, Veſtrorumque ſub auſpiciis Nepotum per ſæculorum longam ſeriem feliciſſimè floreat.

Rme., Plurimum Rdi., Eximii, Sapientiſſimi Sstæ. Theologiæ Doctores, ac Profeſſores publici ordinarii, diverſarum Eccleſiarum Collegiatarum Canonici Capitulares, ac reſpective Paſtores, diverſorum Ordinum Superiores, ac Religioſi Patres!

Dudum deſiderabatis, quod demonſtrârunt Neo-Inaugurati Doctores noſtri; ad ſervandas ergo & ſanctificandas ſaltem naſcentium animas laboribus his noſtris curas Veſtras ſuperſtruite. Si plura poſtulatis, ſuppeditabit ea omnia Doctiſſimus *Franciſcus Emanuel Cangiamila* in libro ſuo, cui Titulus *Embryologia ſacra*; aureo hoc opere probavit ſe Theologum Profundiſſimum & Zeloſiſſimum. Animet Vos fervor veſter, veſtriſque excitentur, aut monitis, aut exemplis Parochi præſertim rurales, ut optimè ſibi & ſuis provideant, ut nihil negligant, quod ad ſalutem infelicium præſertim in caſibus id genus improviſis aut ſcire, aut facere jubet charitas & officium; perpendite quod arbitratur *Petrus Diacon. apud Gregor. M. L.* 4. *Cap.* 7. Hieruſalem cæleſtis maximam partem ex parvulis vel infantibus poſſe compleri. Supereſt, ut pro Benevolâ veſtra in hoc actu aſſiſtentiâ profundiſſimam animi gratitudinem Vobis jam publicè conteſtemur.

Rmi., Perilluſtres, Pl. Rdi., Conſultiſſimi, Clariſſimi, Dni. Juris utriuſque Doctores, Profeſſores publici, ordinarii, diverſarum Eccleſiarum Collegiatarum, & reſpective Perilluſtrium Canonici Capitulares, & qui Senatui Urbico â Conſiliis eſtis, Viri Graviſſimi!

Non pigeat vos ex demonſtratis intellexiſſe ſuppetias, quas Ars noſtra uni-

verſo

verſo Juridicundo affert; tales ſunt, quales ipſe Divus Juſtinianus poſtulavit à Medicis, queis & moderna Themis nunquam carebit tutò; dolemus verò, quod apparatus illi ſalutares, queis vicini Principes & Magiſtratus tum naſcentium, tum ſubmerſorum, tum aliorum infelicium periculo ſuccurri volunt, in Urbe noſtrâ per varios Jurisdictionum conflictus effectu ſuo, & ultro oblatis ſæpè noſtris auxiliis fruſtrentur; utinam ſaltem in hoc paſſu Humanitas ſibi plus, quàm Authoritas & Conſuetudo Juris vindicaret! Vos Viri Clariſſimi efficaci voluntate jus dare cuique ſuum ſtudetis, Veſtro diſcamus exemplo vobis pro eâ Benevolentia, qua hunc actum præſentes condecorare voluiſtis, grates profuſiſſimas perſolvere.

Ad Vos modò perveni COLLEGÆ AMANTISSIMI, *Expertiſſimi*, *Celeberrimi Viri*, Teque cumprimis in hoc ſummorum Virorum Conſeſſu compellare mihi liceat Vir Perilluſtris, Præcellens, Senior noſtrûm STEPHANE DE KERICH! utpote, quem Eminentiſſimo Principi Electori Archi-Epiſcopo Colonienſi MAXIMILIANO FRIDERICO, Archiatrum, Conſiliarium intimum, & amicum dediſſe hujas noſtra Facultas gaudet, & memori ſemper anathemate conſervabit.

Vos quoque Neo-Promoti hucuſque laborum academicorum ſocii!

Hippocrati noſtro honores ab Hercule ſecundos, victum in prytaneo cum poſteris, ſtatuam æneam viventi detulerunt Athenæ; idem noſtris adhuc temporibus ſalutifero Boerhavii Genio â Republicâ Leydenſi, idem Medicinæ in Auſtriâ Reſtauratori Swietenio ab Auguſtiſſimis collatus honos: id Genus nos præmia tàmdiù nequicquam exſpectabimus, quàm hìc nondum Athenæ ſunt; verùm ſuſtineamus patientes Muſas in hoc ſuo ſeceſſu, adhuc amicas tamen; pro honore, pro ſalute Urbis & Academiæ patriæ, ac pro egregiè factorum conſcientiâ pateat per nos Apollinis Templum; eveniat piis votis, & quod ſpero, ſaltem vivant poſteri, ut impletam lætentur ſpem, quam fideliter concepimus de ſtudio Medico in Urbe tam opportunâ promovendo; auctam reſtauratamque quodammodo videmus in Neo-Promotis Dnis. noſtram Facultatem, novos videmus Atlantes datos Academiæ & Reipublicæ; hoc ſucceſſûs melioris auſpicium eſto. . . . Suſcipite jam ò Viri integerrimi! pro eo, quem hodie conſpectus veſter jucundiſſimus nobis præſtat, honore à me, & à Neo-Collegis amiciſſimum, quod offerunt, fœdus, & grates abſolutiſſimas; in id incumbent illi ſemper, quovis ut

obſe-

obſequio Veſtrum favorem, Veſtramque amicitiam demereantur; favete illis, & valete diu, meritis beati.

Tu demum *Artium Facultas inclyta*, *Viri Pl. Rdi.*, *Subtiliſſimi*, *Doctiſſimi diverſarum quoque Eccleſiarum Canonici*, *Profeſſores ſolertiſſimi*, *de publicis Gymnaſiis benè merentes.*

O! qui ſacrata Muſis altioribus pectora præparare debetis, penes vos eſt præſtabilire illam inter ſcientias, & artes ingenuas Harmoniam, prælibanda dare juventuti quæcunque ea adminicula, quæ in aditu ſuperiorum Diſciplinarum deſiderantur; itaque Geometricis ſaltem, ſanæque Phyſices imbutos principiis nobis alumnos tradite, qui ſuſcipiant ſacrum Apollinis Sacerdotium; bonorum exemplo convertantur illi, qui adeo à Mathematicis, & bonæ Phyſicæ fundamentis revocant capaces animos, & acquieſcunt, ſi caſſis tantum ſonis circum clauſtra fremere diſcant diſcipuli, clavem ſolidæ ſcientiæ nunquam inventuri. . . . Profectò, dum non uni, ſed omnibus utilem gravioribus diſciplinis ac Miniſtram accommodabitis Philoſophiam, proderit tamen ſingulis; hoc eſt, quod requirunt alibi, quod & hìc jam efficaciùs optabunt mecum Facultates cæteræ, poſtquam nexum illum, qui Theologicas, Juridicas, Mathematicas, ac Naturales Diſciplinas cum noſtrâ intercedit, tam arctum, & adjumenta, quæ ab invicem petunt ſcientiæ, tam neceſſaria intellexerint. Veſtrâ quod interim Præſentiâ hunc ſolennem nobis actum honeſtaturi conveneritis, Viri optimi! grates ego, grates agunt Neo-Inaugurati, votis aliquandò melioribus Vobis gratificaturi.

Et Vobis nos gratabundos confiteri fas eſt, *Auditores O. O. Spectatiſſimi*, qui ſplendidiorem nobis hanc Aulam feciſtis, & Neo-Promotorum ampliâſtis Triumphum; juvat Facultatem hìc noſtram, floremque & famam antiquiſſimæ Academiæ Vobis palam commendare.

Adhuc Tu mihi ſuperes, *florentiſſima Juventutis Academicæ Corona*, voſque inter cæteros, qui ad Æſculapii Sacerdotium aſpirantes in Divæ Salutis adyta penetrare audetis, Adoleſcentes lectiſſimi! Vos inquam nobis cariſſima ſemper Pectora, quibus in ſolenni hoc actu ſe quoque mecum conſecratos agnoſcunt Neo-Inaugurati Dni. Præceptores veſtri; credite, unicè nobis in votis erit veſtris commodis

modis inſervire, & optima quæque quæ aut Anteceſſorum docta informatio, aut labor aſſiduus, vel plurium denique annorum luculenta praxis clinica ſuggeſſit, aut impoſterum ſuppeditaverit, ſincerè vobis, & candidè impertiri; venite tantum inſtructi debitis adjumentis, Naturæ nimirum ſacris rite initiati, Matheſeos erudito pulvere conſperſi, & quod caput eſt, cum innatâ quâdam ſciendi, & obſervandi cupidine. . . Tales exſpectat Tyrones Apollo, tales aſpirat Univerſitas, pro cujus Felicitate jam adhuc REGI REGUM litaturi ſolennes hos parietes egrediamur.

